

Yer Altı Dünyasının Masalları

Susan Price

4. ve 5.
sınıflar için

*Savitri'nin Üç Dileği,
Orpheus ve Eurydike,
Balder'in Ölümü,
Ölüm ve Yeni Hayat*

Hindistan, Eski Yunan, Vikingler ve Avustralya Yerlilerinden gelen efsanelerin tekrar anlatımları olan bu etkileyici ve dokunaklı öykülerde, insanlar kaybettikleri sevdiklerini geri kazanmaya çalışmaktadır. Bazıları geri dönerken bazıları da sonsuza dek

Çocuk ve eğitim üzerine yapılan araştırmalar, ilk okuduğumuz kitapların **okuma** ya da **okumama** alışkanlığının temelini oluşturduğunu ortaya çıkarmıştır. Kolay anlaşılabilir, okumayı keyifli bir oyun haline getiren, soyut düşünmeye ve hayal gücüne katkıda bulunan kitaplar okuma alışkanlığının temelini sağlamlaştırırken; çocukların yaşlarına uygun olmayan bir anlatıma sahip, hayal güçlerini geliştirmelerine katkı sağlamayan kitaplara yönlendirilmesi de okumama alışkanlığına yol açmaktadır. Bu araştırmanın sonuçlarından yola çıkarak, okuma eylemini hem kalıcı hem de eğlenceli bir alışkanlık haline getirmeyi amaçlayan bu seri, 150 kitap ve 4 ayrı okuma seviyesinden oluşmaktadır.

Pedagog Ayşen Oy tarafından çocuk ve ruh sağlığı gelişimi açısından uygun bulunmuştur.

facebook.com/martiyayinlari
twitter.com/martiyayinlari
instagram.com/martiyayinlari

ISBN 978-605-348-818-7

9 786053 488187

Okumadan Önce

- Kitabın kapağına bakın ve arka kapaktaki tanıtım yazısını okuyun. Sizce, Yer Altı Dünyası'ndan gelen öykülerin hepsi neden kaybettikleri sevdiklerini geri kazanmaya çalışan insanlar hakkındadır?
- Kitaba ve öykü adlarına göz atın. Hangi öykü daha ilginç görünüyor?

Okumadan Sonra

- Bu kitaptaki öykülerde, kaybettikleri sevdiklerini geri kazanabilen var mı?
- Sizce yazar, bu kitaptaki öyküleri neden özellikle bu sıralamayla vermiştir?

Kısa Test

1. Savitri'nin ilk dileği neydi?
 - A) Kayınpederinin tekrar görebilmesi
 - B) Kocasının ölmemesi
 - C) Dünyanın en zengin kadını olmak
2. Orpheus, Eurydike'yi kurtarmayı neden başaramamıştır?
3. "Ölüm ve Yeni Yaşam" adlı öyküde, hayvanlar, kelebeklerden ne öğrenmiştir?

Okumaya Devam

- Geraldine McCaughrean tarafından yazılan *Gilgamiş Destanı*.

Cevaplar için arka kapağın içine göz atın!

Yer Altı Dünyasının Masalları

Susan Price

Resimleyen
Daniel Krall
Bede Rogerson
Chris Coady
Chris Vine

İÇİNDEKİLER

Savitri'nin Üç Dileği	3
Orpheus ile Eurydike	35
Balder'in Ölümü	63
Ölüm ve Yeni Yaşam	91

Sevgili Okurlar,

Bu kitaptaki dört öykü çok eskiye dayanır ve geçmişten günümüze dek defalarca anlatılmıştır. Aşk şarkıları olarak söylenmiş, duvarlara kazılıp resmedilmiş, tiyatro ve dans gösterilerine konu olmuştur.

Bu öyküler, dünyayı, yaşamı ve ölümü açıklamaya çalışan efsanelerdir. “Neden insanları yeniden diriltemeyiz?” Bu, dünyanın en eski sorularından biridir. İnsanlar hâlâ bu soruyu sorar ve bu yüzden bu kitaptaki öyküler, ilk anlatıldıkları günkü kadar güçlü kalmayı başarmıştır.

Umarım onları okurken benim, onları yazarken aldığım kadar keyif alırsınız.

Susan Price

Savitri'nin Üç Dileği

Hindistan'dan bir efsane

Birinci Bölüm

Tanrıçadan Bir Armağan

Bir zamanlar, son derece zengin bir kral vardı. Dünyanın dört bir yanına uzanan arazilere, pek çok eşe, muhteşem saraylara, altın ve mücevherle taşan hazine dairelerine sahipti. Ama çocuğu yoktu. Bir tane bile. Çocuk özlemiyle yanıp tutuşuyordu.

Her gün -gündüz ve gece- tanrılara ve tanrıçalara dua ediyordu. "Bana bir çocuk verirseniz, bir kral olmama rağmen sadece su ve pirinçle besleneceğim, tıpkı bir keşiş gibi yaşayacağım."

Ve sözünü tuttu. İpek kıyafetlerini, mücevherlerini ve altın zincirlerini paketletip kaldırttı. Bunların yerine, bulabildiği en sade ve kaba kıyafetleri giydi. Çok az yemek yedi, sadece pirinç ve sebzeyle beslendi.

İçecek olarak, sadece suyu tercih etti. Her gün, sarayının kapısına gelen yoksullara yemek dağıttı. Ayakkabısı olmayanlara ayakkabı verildi. Elbiseleri yırtık pırtık olanlara da yeni kıyafetler armağan edildi.

Sonunda, Tanrıça Savitri, krala gözüktü. “İyi kalpliğin ve alçak gönüllüğün için sana bir çocuk armağan edeceğim,” dedi.

Kral hemen diz çöküp tanrıçaya teşekkür etti. “Siz son derece lütufkâr ve merhametli bir tanrıçasınız,” dedi.

“Sus!” dedi Savitri. “Şimdi beni iyi dinle. Bir çocuk istedin ve bir çocuğa sahip olacaksın. Ama seni uyarıyorum, dileğin gerçekleştiğinde şikâyet etmek yok. Sana bir kız göndereceğim. Sakın bana bir erkek evladı istediğini söyleme!”

“Size sadece müteşekkir olabilirim, yüce tanrıça,” dedi kral. “Bana bir kız evladı gönderirseniz, en büyük hazinem olacak. Ona, sizin onurunuza Savitri adını vereceğim.”

Tanrıça verdiği sözü tuttu. Aynı gün, kralın en sevdiği karısı hamile olduğunu duyurdu. Kral sevinçten ne diyeceğini bilemedi.

O da verdiği
sözü tuttu.
Doğduğunda,
kızına Savitri
adını verdi. Onu
taparcasına sevdi.
Minicik yüzü,
ufacık elleri
ve kendi kalın
parmaklarını
sımsıkı kavrayan
küçücük
parmaklarıyla
mutlu oldu.

Kendini sürekli
kraliçenin odasına gitmekten alıkoyamadı. Bakanlar,
onu her zaman bebeğe ninniler söylerken ya da
tutsun diye ona parlak çiçekler uzatırken buldular.

Savitri büyüdükçe kral da onunla birlikte zaman
geçirmekten keyif aldı. Onu tıpkı kendisi gibi
yetiştirdi. Onu sıradan kıyafetlerle giydirip, sıradan
yemeklerle besledi. Her gün ona masallar anlattı.
Savitri, babasının kucağında oturarak, gözlerini
onun gözlerinden ayırmadan dinledi masalları.

Biraz büyüdüğünde, kral ona okuma-yazmayı çoktan öğretmiş, onun için en iyi matematik öğretmenlerini tutmuştu. Savitri diğer ülkeler, tarih ve savaşlar hakkında eğitim alıyordu.

“O benim tek çocuğum,” dedi kral. “Bu şeyleri öğrenmeli ki, ben öldükten sonra bu ülkeyi yönetebilsin.”

Tanrıça tarafından kutsanmış ve babası tarafından çok sevilmiş olan Savitri sonunda güzeller güzeli bir genç kız haline geldi. Onunla konuşan herkes, genç kızın güzel olduğu kadar da zeki olduğunu fark etti. Ne var ki hiçbir prens, Savitri’ye evlenme teklif etmiyordu. Çoğu prens –her ne kadar güzel bir eş istese de– kendisini aşırı derecede heyecanlandıracak bir güzellikten çekiniyor, kendisinden daha zeki ve daha kültürlü bir eşi ise hiç istemiyordu.

“Baba,” dedi Savitri. “Burada oturup bekleyerek bir eş sahibi olacağımı sanmıyorum. Benim gidip kendime bir eş bulmam gerek.”

Böylece, Savitri, babasının sarayından ayrılıp bir eş aramaya çıktı. Bir mahfeyle, yani bir filin sırtındaki taşıyıcının içinde seyahat etti. Sarayın askerleri de prensesi, hırsızlara karşı korumak için ona eşlik ettiler.

Hemen arkalarından öküz arabaları geliyordu. Savitri'nin yolda karşılaşacağı insanlara verilmek üzere yiyecek ve hediyelerle doluydular. İpek giysiler ve mücevherler de vardı. Savitri, diğer krallar ve kraliçelerle karşılaştığında bir prenses gibi giyinmeliydi.

Öküz arabalarının ardından pek çok saray uşağı onları izledi; bazıları yürüyor bazıları da file biniyordu. Kıyafetlerle ilgilenecek uşaklar ile yemeği pişirecek uşaklar; hayvanlara bakacak uşaklar ile bozulduklarında arabaları tamir edecek uşaklar ayrıldı. Savitri küçük bir orduya komuta ediyordu adeta.

İkinci Bölüm

Prens Satyavan

Savitri pek çok şehir ve kraliyet sarayı gezip çok sayıda prensle tanıştı. İpek giysileri ve mücevherleriyle baş döndürücü bir güzelliğe sahipti; adını aldığı tanrıça kadar baştan çıkarıcıydı. Ne var ki, tanıştığı bütün prensler, onun güzel olduğunu düşünse de evlenmekten çekindiler.

“Biraz fazla güzel,” dediler annelerine ve babalarına. “Ve aksi bir kız! Bana hatalı olduğumu söyledi!”

Savitri bu durumu umursamadı. Ona göre, tanışmış olduğu prenslerin hepsi de kasılarak yürüyen, kendini beğenmiş, yeterli eğitim almamış insanlardı. Hepsinin üzerinde ipek giysiler, altınlar, inciler, tavus kuşu tüyleri vardı ve Savitri sadece sıradan giysiler giymekten hoşlandığını söylediğinde, ona küçümseyerek bakmışlardı. Kendi yiyeceklerini yetiştiren insanlardan bahsettiğinde ise gülmüşler ve yoksullar hakkında hiçbir bilgiye sahip olmadıklarını söylemişlerdi.

Savitri seyahat etmeye devam etti ve bir gün bir manastıra rastladı; dış dünyadan uzak, din adamlarının, sessiz ve sade bir yaşam sürdürdüğü bir yerdi burası. Herkes huzur bulmak için buraya gelir, manastır sakinleri de tüm ziyaretçileri kabul ederdi. Sessiz dış dünyadan uzak bir yaşam fikri Savitri'nin hoşuna gitmişti ve bir süre bu manastırda yaşamaya karar verdi; tüm ekibi de ona katıldı. Bir gün, manastırın içindeki tapınak salonuna gitti ve en yaşlı hocalardan birine, onun konuk evinde kalabilmek için yalvardı. Hoca kapısının tüm ziyaretçilere açık olduğunu bildirdi. Konuşmaları devam ederken içeriye genç bir adam girdi; kolunda son derece çelimsiz yaşlı bir adam vardı.

Hoca, Savitri'nin onlara bakmakta olduğunu fark etti. "Yaşlı adam Kral Dyumatsenadır," diye açıkladı. "Krallığını kaybetti ve burada bizimle yaşıyor."

"O kör mü?" diye sordu Savitri. Adamın hareketlerinden, onun kör olduğu kansına varmıştı.

"Evet, öyle," diye yanıtladı hoca.

"Yanındaki uşak onunla çok titiz bir şekilde ilgileniyor," dedi Savitri. "Çok nazik davranıyor."

"O onun uşağı değil," dedi hoca. "O, onun oğlu, Prens Satyavan. Prens, babasını çok sever."

Savitri, manastırda birkaç hafta daha kalıp sürekli Satyavan'ı ve babasını izledi. Satyavan, babasına karşı bir an için bile sabırsızca veya kabaca davranmıyordu. Diğer insanlara karşı da aynı tutum içindeydi. Ne zaman bir ihtiyaçları olsa onlara yardım ediyor, onlarla her zaman konuşup onlara gülümsüyordu. Herkes de onu çok seviyordu.

Sonunda Savitri, Satyavan'la tanıştı ve onun son derece akıllı ve komik biri olduğunu da gördü. Ondan hoşlandığını hissetti. Bir gün, birlikte gülerlerken, merakını yenemedi. "Söylesene, Satyavan, hiç evlenmeyi düşündün mü?"

“Nereden bir eş bulabilirim ki?” dedi Satyavan. “Ben krallığı olmayan bir prensim! Eğer yoksul bir kadınla evlenirsem, babam mutsuz olur ama herhangi bir prensesin benimle evleneceğini sanmıyorum.”

“Şu anda yanında oturan ve seninle büyük bir memnuniyetle evlenecek olan bir prenses var,” dedi Savitri. “Eğer sen de kabul edersen.”

Satyavan büyük bir şaşkınlıkla baktı Savitri’ye.

Savitri ise gülümsemekle yetindi. Satyavan’a yaşamından ve neden bu seyahate çıktığından söz etti. “Pek çok prensle tanıştım ama benimle evlenmek istemediler, onlardan çok daha akıllı olmamdan korktular. Aşırı kibirli ve sıkıcı insanlardı. Sen onlara hiç benzemiyorsun. Ama belki sen de benim fazla zeki olduğumu düşünebilirsin.”

“Zekâna ve hazır cevaplılığına bayıldım,” dedi Satyavan. “Senin gibi bir eş, benim için dünyanın en büyük nimetidir. Ama baban, seninle onun krallığı için evlendiğimi düşünecektir.”

“Babam yargılarıma senin düşündüğünden daha fazla güvenir,” dedi Savitri. “Şimdi eve gidip ona senden sözeceğim ve göreceğiz.”

Böylece, Savitri, babasının sarayına döndü.

Babası, kızını tekrar görmekten son derece memnundu. “Kendine bir eş buldun mu?” diye sordu.

“Evet,” dedi Savitri. “Prens Satyavan’la evleneceğim.”

Babası derhal sarayın astroloğunu yanına çağırttı ve Satyavan’ın bir yıldız haritasını çıkarmasını emretti.

“Elimizde zaten var,” dedi astrolog. “Doğan tüm kraliyet bebeklerinin yıldız haritalarını çıkarırız. Eğer izin verirseniz, hemen bulup getiririm.”

Savitri ve babasının, uzun seyahatten sonra konuşacak çok şeyi vardı. Bir gölgenin altında oturup mango suyu içtiler ve sohbet ettiler. Bir süre sonra, astrolog geri döndü. Hiç mutlu görünmüyordu.

“Sorun nedir?” diye sordu Savitri.

“Sevgili prenses, haberler iyi değil,” dedi astrolog. “Seçmiş olduğunuz prens çok iyi bir adam ama çıkarmış olduğumuz yıldız haritasına göre bir yıl içinde ölecek.”

Kral ve Savitri şoke olmuşlardı. Ama Savitri hemen kendini topladı ve “Satyavan’ın bundan haberi var mı?” diye sordu.

“Sanmıyorum,” diye yanıtladı astrolog. “Kral, yani babası, krallığını Satyavan’ın doğumundan hemen sonra kaybetmiş. Bu yüzden, oğlunun doğum haritasını ve kötü kaderini görmemiş olabilir.”

“Güzel,” dedi Savitri. “O zaman, en kısa sürede evlenmeliyiz.”

“Ne?” diye itiraz etti Savitri’nin babası. “Bu durumda onunla evlenemezsin!”

“Pek çok adamla tanıştım,” dedi Savitri. “Ve içlerinden Satyavan’ı seçtim. Ve bunu yaparken çok dikkatli davrandım. Ben sürekli karar değiştiren bir insan da değilim. Ya Satyavan’la evlenirim ya da hiç kimseyle.”

“Ama kızım,” dedi kral. “Cenazeyle sonuçlanacak bir evliliğin acısını çekmene dayanmam. Daha çok gençsin ve bugüne kadar çok az acı tecrübe ettin. Bu evliliğin sebep olacağı acının ne kadar ağır olacağını farkında mısın?”

“Hep güvenli ve mutlu bir yaşamım olduğu doğru, baba,” dedi Savitri. “Ama ben de farkındayım ki, hayatın her anını mutlu yaşayamazsın. Saf mutluluktan oluşan bir bahçede koşsam bile, tökezleyip yere düşebilir, kafamı veya kolumu kırabilirim.” Gülmeye başladı. “Yaşam bu, baba! Onu başka türlü yaşayamazsın. Onu cesaretle göğüslemeliyiz. Eğer benim yıldız haritama bakarsan eminim ki bu evliliğin orada yazılı olduğunu göreceksin. Eğer Satyavan’la sadece bir yılım varsa onu sonuna kadar yaşayacağım. Lütfen kararımı değiştirmeye çalışma.”

Kral zaten bunun mümkün olmadığını anlamıştı. “O zaman, bir an önce evlilik hazırlıklarına başlayalım,” dedi.

“Uzun sürmez,” dedi Savitri. “Büyük ziyafetlere ve gösterilere gerek yok. Satyavan ve ben sade bir yaşam sürmeye alıştık. Biraz pilav ve yanında bal, bizim için en büyük ziyafet olacak. Ama senden bir şey rica edebilir miyim, baba?”

“Tabii ki, kızım, ne istersen.”

“Lütfen Satyavan’a bu kötü kaderinden söz etme.
Eğer bilmiyorsa, bırak bu böyle kalsın.”

Kral, kızının teklifini kabul etti. Çok geçmeden, büyük bir askerler ve filler ordusu, kralı ve Savitri'yi manastıra götürdüler. Savitri'yle ertesi gün evleneceği haberini alan Satyavan çok mutluydu. Ama babası kör kralın tereddütleri vardı. "Burada, manastırda oğlumla geçireceğin yaşam, saraydaki yaşama benzemez," dedi Savitri'ye. "Sen bizim gibi yaşayabilir misin?"

"Bir prenses olmama rağmen, hiç zengin bir yaşam sürmedim," dedi Savitri. "Satyavan'la birlikte olmaktan çok mutlu olacağım."

Bir sonraki gün evlendiler ve yeni yaşamlarına başladılar.

Üçüncü Bölüm

Bir Yıl Sonra

Savitri, sözünü tuttu. Bulabildiği en basit ve en sade kıyafetleri giydi. Pilav, meyve ve sebzeden başka hiçbir yemedi. Sadece su içti. Kocasını ve kayınpederi için yemekler pişirdi, yerleri süpürdü, ateşe odun attı ve su getirdi. Her şeyi asla şikâyet etmeden yaptı. Satyavan'ın kısa hayatı hakkında da kimseye bir şey söylemedi.

Önceleri kendisi de umursamadı. Bir yıl çok uzun bir süre gibi görünmüştü.

O ve Satyavan sabahları beraber uyanıyor, beraber çalışıyor, beraber gülüp konuşuyor ve her gece aynı yatağa beraber gidiyorlardı. Çok mutluydular.

Aradan üç ay geçtiğinde, geriye kalana zaman hâlâ bir sonsuzluk gibi görünmüştü ve her zamankinden daha mutluydular.

Sonra altı ay geçti ve Savitri, zamanlarının yarısının geçmiş olduğunu fark etti. Ama yine de geriye kalan altı ay uzun bir süre sayılırdı; yirmi altı hafta ya da yüz seksen üç gün ediyordu. Bu kesinlikle uzun bir zamandı.

Ama bir üç ay daha geçti. Geriye sadece üç ay kalmıştı ve bu hiç de uzun sayılmazdı.

Üç ay iki aya düştü...

İki ay bir ay oldu. Sonra üç hafta. Ve aradan geçen onca süre, şimdi çok kısa gibi görünmüştü.

Savitri tüm tanrılara dua etmeye başladı. Kendi özel tanrıçası Savitri'ye de dua etti. Ondan, kocasının kötü kaderini değiştirmesini, yaşamasına izin vermesini diledi.

Ama Satyavan'ın kaderi yıldızlarda yazılıydı.

Tanrılar bile gökyüzündeki yıldızların hareketini değiştiremezdi.

Satyavan'ın ölümüne üç gün kala, Savitri kalan süreyi gece gündüz dua ederek ve oruç tutarak geçirmeye karar verdi. En azından, yaşayacağı acıya katlanacak güce sahip olmayı ümit ediyordu.

Satyavan'ın öleceği son gün geldi çattı. Onu hiçbir şey durduramazdı. O sabah, Satyavan, odun toplamak üzere ormana gitmeye hazırlanıyordu. Savitri, bütün gece dua etmiş olduğu tapınaktan çıkageldi. Kayınpederinin önünde diz çöktü ve Satyavan'la beraber gidebilmek için izin istedi.

“Neden?” diye sordu kayınpederi şaşkınlık içinde. “Bu iş sana göre değil. Sen zaten senden istediğimizden daha fazla çalışıyorsun.”

“Sen gidip uyu,” dedi Satyavan. “Bütün gece ayaktaydın.”

“Eğer benden memnunsanız, lütfen bu küçük ricamı kabul edin,” dedi Savitri, kayınpederine. “Bugünü Satyavan’la geçireyim, her nereye giderse, onunla olayım.”

“Eğer sen öyle istiyorsan, git o zaman, kızım,” dedi kayınpederi. “Hayır duam her ikinizin üzerine olsun.”

Böylece Satyavan ve Savitri, birlikte ormana gittiler.

Satyavan bir süre odun topladı, ama yükü ağırlaştığında başı döndü ve güçsüz hissedip dizlerinin üzerine çöktü. Savitri, kocasının yanına koştu. Satyavan, karısına döndü ve “Başımı biraz kucağına koyayım,” dedi. “Birazdan kendime gelirim.”

Bunun üzerine Savitri yere oturdu ve kocasının başını kucağına aldı. Onu şefkatle okşadı ve bir yandan da dikkatlice etrafına bakındı. O kadar büyük bir istekle baktı ki, Efendi Yama’nın gelişini gördü. Efendi Yama, ölüm meleği idi.

Satyavan son nefesini verdi. Ruhu bedenini terk etti. Efendi Yama, onu eliyle yakaladı ve oradan götürmeye başladı.

Savitri, kocasının kafasını nazikçe yere yasladı. Ardından, Efendi Yama'yı ve Satyavan'ın ruhunu takip etti.

Arkasından yaklaşan ayak seslerini duyan Efendi Yama arkasına döndü ve "Savitri!" dedi. "Neden beni izliyorsun?"

"Ben kocamı izliyorum, Yüce Efendi."

"İzleyemezsin. Yaşayanların arasına geri dön. Kocan için endişe etme. O iyi bir adamdı ve benim krallığımda çok mutlu olacak."

“Yüce Efendi Yama,” dedi Savitri. “Bize karşı kötülük beslemediğinizi biliyorum. Doğa yasalarına göre herkes bir gün ölür ve siz, onların ruhlarını toplarsınız. Herkes bu yasalara uymak zorundadır. Görevinizi yerine getirdiğiniz için sizi takdir ediyorum. Ama benim de bir görevim var ve bu görevi yerine getirmeliyim. Satyavan’ı kocam olarak kabul ettim ve benim yerim onun yanındır. Bu yüzden, onu takip etmeliyim ve edeceğim de. Satyavan aynı zamanda benim hayat arkadaşım ve arkadaşlar birbirlerine karşı sadık olmalıdır. Bu yüzden, arkadaşımı takip etmeliyim ve edeceğim de.”

“Çok güzel bir konuşmaydı,” dedi Efendi Yama. “Karakterin de yüzün kadar güzel. Ama yine de benimle gelemesin. Ama eğer yaşayanların arasına dönersen, üç dileğini gerçekleştireceğim, her ne dilersen.”

Tam Savitri ağzını açmıştı ki, Efendi Yama’nın itirazıyla sessiz kaldı.

“Kocanın yaşamı dışında her ne dilersen!”

“Teşekkürler, Yüce Efendi,” dedi Savitri.

“Kayınpederimin yeniden görebilmesini diliyorum.”

“Dileğin gerçekleşti bile,” diye duyurdu Efendi Yama.

Manastırda, yaşlı kral yüksek sesle bağırdı; kör gözleri görmeye başlamıştı. Elleriyle gözlerini kapatıp açtı yeniden. Hareket eden insanlar görüyordu. Yeşil yapraklara bakıyordu. Sarı elbiseli bir kadın, mavi bir çömlek taşıyordu. Savitri'nin ilk dileği gerçekleşmişti.

Efendi Yama, Ölüm Krallığı'na giden yolu

izleyerek yoluna devam etti. Savitri hâlâ onun peşindeydi. Bir süre sonra, kaba ve dikenlerle kaplı bir yola girdiler. Savitri'nin dikenlere takılan kıyafeti şeritler halinde yırtılmaya; kolları ve bacakları sıyrıklar içinde kanamaya başladı.

“Savitri, evine dön,” diye bağırdı Efendi Yama.

“Dileğini yerine getirdim.”

“Hepimiz yasalara uymak zorundayız,” dedi

Savitri. “Ruhlarımızı almaya gelmekle, siz de onlara uymuş oluyorsunuz. Ve ben size itaat etmeyi istiyorum, Yüce Efendi. Bunu gerçekten çok istiyorum ama sizinkinden daha büyük, daha kırılamaz bir yasa var ki, önce ona itaat etmeliyim.”

“Hangi yasa benimkinden daha büyük olabilir ki?” diye sordu EfendiYama.

“Kalbimin yasası, Efendi Yama. Bu yasaya göre, kocamı sadece, giysilerim biraz yırtıldı diye terk edemem. Kalbimin yasasına göre, bir arkadaşı sırf kollarım ve bacaklarım biraz sıyrıldı diye yüzüstü bırakamam. Sizinle gelmeliyim.”

“Savitri, çok güzel konuşuyorsun. Bu yüzden ikinci bir dileğini yerine getireceğim, her ne dersen... Şey, kocanın hayatı haricinde tabii!”

“Merak etmeyin, Yüce Efendi, kocamın yaşama dönmesini dilemeyeceğim. Sizin de bir göreviniz var ve bu göreve uymamanızı dileyemem. O zaman, ikinci dileğim, babamın pek çok çocuk sahibi olmasıdır. Ben onun tek çocuğuyum ve beni taparcasına sever ama her zaman bir sürü çocuğa sahip olmayı dilemiş. Bu yüzden, onlara sahip olmaktan büyük mutluluk duyacağınızı biliyorum.”

“Hep başkaları için dileklerde bulunuyorsun,” dedi Efendi Yama. “Kendin için bir şey dilemeyecek misin?”

“Bu dileklerin hepsi benim için,” dedi Savitri. “Eğer babam ve kayınpederim mutluydu o zaman ben de kesinlikle mutluym demektir.”

“Dileğin yerine getirildi,” dedi Efendi Yama. “Şimdi evine dön!”

Uzaklarda, Savitri'nin babasının sarayında, kralın eşleri kapının dışında sıraya girdiler ve teker teker içeri girip hamile olduklarını duyurdular. Kral sevinç çığlıkları atıp gülmeye başladı.

Dördüncü Bölüm

Son Dilek

Efendi Yama, Ölüler Krallığı'na giden yolda ilerlemeye devam etti. Bir süre sonra yol iyice dikleşti. Efendi Yama arkasına baktı ve Savitri'nin onu hâlâ izlediğini gördü. Genç kız o kadar yorulmuştu ki, tepeyi neredeyse ellerinin ve dizlerinin üzerinde çıkmaya çalışıyordu. Saçı başı dağılmış, üzeri toz içinde kalmış, elbiseleri yırtık pırtık olmuş, her yanı kanamıştı.

Efendi Yama durdu. "Savitri, artık sana eve dönmeni emrediyorum."

"Yüce Efendi, bunu yapamam ve yapmayacağım da."

“Savitri, cesaretin ve kararlılığını takdir ediyorum, ama sen hâlâ yaşıyorsun ve yaşayanların arasına dönmelisin.”

“Dönmeyeceğim.”

“Ya bir dileğini daha yerine getirirsem? Ama bu sefer kendin için bir şey isteyeceksin; kocanın yaşamı dışında tabii.”

“Yemin ederim, kocamın yaşamını dilemeyeceğim, Yüce Efendi.”

“Dileğini yerine getirirsem eve döneceğine dair de yemin eder misin?”

“Aklımda bir dilek var, Yüce Efendi, eğer onu tamamıyla yerine getirirseniz eve döneceğime dair de yemin ederim.”

“Ama kocanın yaşamı olmaz.”

“Tamam, Yüce Efendi.”

“O zaman, söyle bakalım, nedir bu dileğin?”

“Kendim için pek çok çocuk diliyorum, efendim!”

“Güzel bir dilek ve...”

“Henüz bitmedi, Yüce Efendi. Pek çok çocuk diliyorum ve babalarının Satyavan olmasını istiyorum.”

“Hımm,” dedi Efendi Yama, düşünmek için yere çökerek. Uzun bir süre düşünceler içinde kaldı. Sorunu her yönünden düşündü.

Savitri de onun yanına oturup beklemeye başladı.

“Kocanın yaşama geri dönmesini dilemedin,” dedi Efendi Yama.

“Hayır, Yüce Efendi.”

“Ama ben dileğini yerine getireceğime dair söz verdim ve bir tanrı olarak şerefimi korumak için bunu yapmak zorundayım.”

“Evet, Yüce Efendi.”

“Kocanın yaşamı olmadığı sürece, her ne dilersen dile yerine getireceğime dair söz verdim.”

“Doğru, Yüce Efendi.”

“Ve sen pek çok çocuk diledin ve babalarının Satyavan olmasını istedin.”

“Öyle, Yüce Efendi.”

“O zaman ben ne yapmalıyım, Savitri?”

“Siz Yüce Efendi Yama’sınız. Ne yapmanız gerektiğini siz daha iyi bilirsiniz.”

Efendi Yama bir süre daha düşündü ve “Sanırım beni tuzağa düşürdün,” dedi.

“Böyle bir şeyi asla istemem, Yüce Efendi.”

“Ama Satyavan’ı yaşama döndürmeden sözümü nasıl tutacağımı bilemiyorum, ya sen?”

“Çocuklarına babalık yapabilmesi için yaşıyor olması gerekir, Yüce Efendi, bu doğru.”

“Sözümden dönebilirim ama.”

“Krallara ve fakirlere aynı muameleyi yapan Yüce Efendi Yama asla sözünden dönmez,” dedi Savitri.

“Hayır, dönmem,” dedi Efendi Yama ve Satyavan’ın ruhunu serbest bıraktı. “Kocanın yaşamını geri kazandın, Savitri,” diye devam etti. “Senin cesaretine sahip çok az insan olduğu için mutluyum.”

Savitri gözlerini kırptı ve kendini ormanda, kucığında Satyavan’la buldu. Satyavan bir uykudan uyanırmışçasına esnedi ve gözlerini açtı. Savitri’ye gülümsedi ve eve gitmek üzere ayağa kalkıp odunları yükledi. “Ne yaptın sen?” diye sordu. “Üstün başın yırtıklar içinde ve her yanın sıyrılmış!”

“Bir dikenliğin üstüne düştüm,” diye yanıtladı Savitri.

“Sana evde kalmanı söylemişim,” dedi Satyavan. “Şu hafif dalları sen taşı da eve gidelim hemen, yıkanıp üstünü başını değiştireceğim.”

Böylece evlerine, manastıra döndüler. Ve Satyavan’ın babasını, etrafta koşarken

buldular. Yaşlı adam o kadar uzun bir süre kör kalmıştı ki, toprağın içindeki bir ayak izi veya bir kâse süt veya gaz lambasının alevi bile harika manzaralardı onun için.

Sonra, Savitri'nin babasından bir davet geldi; tüm ailenin saraya gelmesini ve Savitri'nin pek çok erkek ve kız kardeşlerinin doğumunu kutlamalarını istiyordu. Savitri, Satyavan ve babası hiç gecikmeden saraya gittiler. Babasını son derece mutlu görmek Savitri'yi de çok mutlu etti.

Daha sonra, Savitri ve Satyavan manastıra dönüp uzun ve mutlu bir yaşam sürdürdüler. Pek çok oğulları ve kızları oldu.

Uzun yaşamlarının sonunda, ne Savitri ne de Satyavan birbirini kaybetmenin acısını yaşadı; çünkü Efendi Yama, onları aynı gece alıp götürdü. Savitri ve Satyavan, Efendi Yama'nın arkasından el ele tutuşarak yürüdüler ve Ölüm Krallığı'na birlikte girdiler.

Orpheus ile Eurydike

Eski Yunan'dan bir efsane

Birinci Bölüm Orpheus ve Liri

Orpheus, tüm zamanların en iyi müzisyeni ve şarkıcısıydı. Çalışı ve söyleyişi o kadar güzeldi ki, güneş ve müzik tanrısı Apollon bile Olimpos Dağı'ndan inip ona kendi lirini armağan etmişti. “Sen onu benden çok daha iyi çalacaksın,” demişti.

Orpheus, Apollon'un lirini çaldığında, mutsuzları mutlu, mutluları da mutsuz yapmıştı. Dilediğinde, dinleyicilerini kendinden geçirip uyumalarını sağlamıştı.

Liri ne zaman çalsa kuşlar, omzuna tünemiş; koyunlar ise etrafında toplanmıştı. Hırçın aslanlar ve kurtlar bile gizlice sokulup yere uzanmış, başlarını pençelerinin üzerine koyarak Orpheus'un müziğini dinlemişlerdi. Müziği o kadar güçlü tınlamıştı ki, onu dinlemek isteyen kayalar, Orpheus'un arkasından yuvarlanmış, ağaçlar ise köklerinden sökülüp Orpheus'u takip etmişlerdi.

Orpheus nereye giderse gitsin, herkes onu çalarken ve söylerken dinlemek için büyük kalabalıklar halinde bir araya gelmişti.

Orpheus şarkı söylediğinde tüm köyler ve kasabalar terk edilmiş gibi boş kalmıştı. Orpheus'u dinlemeye gelenlerin arasında Eurydike adında bir kız vardı. Orpheus'u dinlemiş ve onu çok beğenmişti. Onu şarkı söylerken duyar duymaz, evine dönememiş, bunun yerine gittiği her yere Orpheus'u takip etmiş, onun peşinden dağları aşarak ormanları geçmişti.

Orpheus de Eurydike'ye âşık olmuştu. Onunla karşılaşır karşılaşmaz hüzünlü şarkılar söylemekten vazgeçmişti. Kısa sürede evlenmişler, cıvıl cıvıl öten kuşların, yürüyen ağaçların, gülen insanların, uluyan kurtların ve dans eden taşların eşliğinde bir tören yapmışlardı. Bir yıl boyunca Orpheus ile Eurydike, çok mutlu bir yaşam sürmüştü, birbirlerinden hiç ayrılmamışlardı. Ama yıl sonu geldiğinde, Eurydike bir otlakta Orpheus'un peşinden giderken bir yılan tarafından sokularak yaşamını kaybetmişti.

Eurydike'nin bedeni toprak altına gömülmüş, ruhu ise Yer Altı Dünyası'na, Tanrı Hades ve üzgün eşi Persephone'nin krallığına gitmişti.

Yer Altı Dünyası'na giden hiç kimse asla geri dönemezdi.

Orpheus, karısının ölümünden sonra hüznü şarkılar da söylemedi; şarkı söylemekten tamamen vazgeçti.

Neredeyse hiç yemek yemiyordu. Ne banyo yapıyor ne de üstünü değiştiriyordu. Pasaklı ve darmadağın bir halde geziyordu. Saçı sakalı birbirine karışmıştı. Her gün ve tüm gün boyunca, Eurydike'yi bir daha asla göremeyecek olduğunu kabullenmeye çalışıyordu ama ne kadar çabalarsa çabalasın bunu başaramıyordu. Ne yapması gerektiğini düşünüyordu ama Eurydike olmadan her şey, ona son derece anlamsız geliyordu.

Tek istediği tekrar onunla olabilmektir ve bu konuda yapabileceği tek bir şey vardı; Yer Altı Dünyası'na gidip Kral Hades'ten Eurydike'yi serbest bırakmasını istemek.

Ama aynı zamanda Hades'in hiçbir ruhu serbest bırakmadığını çok iyi biliyordu. Ayrıca, Yer Altı Dünyası'na gitmek, yaşayan bir insan için çok tehlikeliydi. Ama yaşam, Eurydike olmadan zaten çekilmezdi. Hayatta onsuz geçen bir güne katlanmaktansa Yer Altı Dünyası'na gitmek daha kolaydı.

Orpheus yanına herhangi bir yiyecek ya da içecek almadı; böyle şeyleri düşünecek halde değildi. Aklında sadece Eurydike'yi bulma fikri vardı. Pasaklı, aç ve uykusuz bir halde güneye doğru yürüdü. Nehirleri geçerek, ormanlı dağları aşarak günlerce yürüdü. Tükenmiş bir halde mola verdiğinde, kuşlar ona kuruyemiş ve meyve, aslanlar ise kuzu eti getirdiler. Tüm kuşlar ve hayvanlar, Orpheus'u tanıyordu. Eğer hayatta kalmasını sağlarlarsa yeniden lir çalacağını ümit ediyorlardı. Orpheus, kendisine getirilen yiyeceğin karşılığında lirini çalmayı kabul etti ama müzik o kadar hüznünlüydü ki, kurtlar ulurken aslanlar da ağladılar.

İkinci Bölüm

Yer Altı Dünyası'na Yolculuk

Sonunda Orpheus, Yer Altı Dünyası'na inen mağara ağzına ulaştı. İçeri inen yol dar, karanlık ve serindi. Daha aşağıya indikçe, kıştan bile soğuk olduğunu gördü. Daha daha aşağıya indiğinde ise, tüm dünyanın yükü, başına binmiş gibiydi.

Hava hâlâ soğuktu; Orpheus, havayı serinleten Styks Nehri'nin kokusunu hissetti. Nehrin sularının siyah, soğuk ve zehirli olduğunun farkındaydı. İçinden yürüyemez ya da onu yüzerek geçemezdi, ama Yer Altı Dünyası'na ulaşmak istiyorsa buna zorunluydu.

Kıyıya ulaşan herkesin, Kharon adındaki bir kayıkçı tarafından karşıya geçirilmesi gerekiyordu ve belli bir ücreti vardı. Bu yüzden, gömülmeden önce ölülerin alınlarına ya da bazen ağızlarına madeni para konuyordu. Ruhlar, Styks Nehri'ne ulaştığında, bu parayla kayıkçıya ödeme yapıyorlardı.

Bazı ölümlere para verilmiyordu; çünkü ya yalnız ölüyorlardı ya da aileleri çok yoksuldu. Bu insanların ruhları, Styks Nehri'nin kıyısında sıkışıp kalıyordu. Geri dönemiyorlardı; çünkü ölü oldukları için, yaşayanların dünyasında yerleri yoktu. İleri gidemiyorlardı; çünkü Kharon ödeme almadan onları karşıya geçirmiyordu.

Orpheus bu ruhlardan bazılarının seslerini duydu. Mırıldanışlarını ve ağlayışlarını, nehrin diğer tarafına götürülmek için sonsuza dek yalvarıp yakarışlarını duydu.

* (Yunanca) Yunan mitolojisinde ölüme duyulan nefreti tanımlayan yer altı dünyasının nehri.

Sonra yanlarına geldi. Ruhlar hemen Orpheus'un etrafında toplandılar. Solukları ve dokunuşları buz gibiydi. Orpheus'un elbiselerini, saçını, sakalını ve kollarını tutmaya çalıştılar. Önde arkada, sağda solda, her yerdeydiler; Orpheus'un kaçmasını imkânsız hale getirmişlerdi. Sonra kendilerini Orpheus'un bedenine yapıştırdılar; çünkü sıcak kanını koklayıp ona imrenmişlerdi. Kan, yaşam demektir ve ruhlar için yaşam, en büyük özlemdir.

“Lütfen,” dediler. “Ne olur, lütfen...”

Fısıltılı sesler de duyuluyordu.

“Yardım et bize, lütfen.”

Orpheus’un her yanını tutmaya çalışıyorlardı.

“Bize biraz kan ver.”

“Ne olur, lütfen...”

“Para ver bize, lütfen.”

“Hiç param yok,” dedi Orpheus. “Kan da veremem.”

Ruhlar, Orpheus’u duymuyor gibiydi. Bazıları şeffaftı. Orada o kadar uzun bir süre kalmışlardı ki, giderek solmaya başlamışlardı. Nehrin diğer tarafına geçebilmek için fırsat kolluyorlardı.

“Lütfen, ne olur, lütfen... Yardım et bize, lütfen... Kan ver bize... Lütfen, lütfen...”

Orpheus, omzundaki çantayı indirdi ve içinden lirini çıkardı. Sonra, fısıldayan, her yanını tutmaya çalışan ve ağlayarak yalvaran ruhlara çalmaya başladı. Önce, etrafındaki kalabalık onu dinlemedi ve bir an önce oradan ayrılmak istermiş gibi göründü. Onu çekiştirip burun kıvırdılar.

Ama yavaş yavaş, müzik onlara ulaşmaya başladı. Ve biraz biraz hissetmeye ve dinlemeye başladılar! Dinmek bilmeyen ağlayışlarının ve yakarışlarının sesi sonsuza dek sürmüştü; tıpkı, sürekli kıyıya vuran dalgaların sesi gibi. Ama şimdi, yaşarken sevdikleri müziği dinliyorlardı. Ve sakinleşmişlerdi. Çoğu, yere uzanıp yüzyıllardan beri ilk kez uyudu. İnemeleri nihayet bir son bulmuştu.

Orpheus ayağa kalktı ve çalmayı sürdürerek ruhların arasından nehrin kıyısına doğru yürüdü.

Oraya geldiğinde Kharon'un kayığını gördü. O da hayalet bir kayıktı ve tam bir hurdaydı. Kharon, kayığın içinde ayakta duruyordu. Bir iskelet kadar ince ve gri renkliydi. Hiç gülümsemeden Orpheus'a baktı. "Senin ne işin var burada?" diye sordu.

"Diğer tarafa geçmem gerek," diye karşılık verdi Orpheus.

"Ama sen hâlâ yaşıyorsun."

"Evet ama Eurydike orada ve benim onunla olmam gerek."

"Nehri geçmek için senin de zamanın gelecek," dedi Kharon.

“Ama ne zaman?” diye haykırdı Orpheus. “Bir yıl sonra mı? Yoksa on ya da yirmi yıl mı? Benim şimdi gelmem gerek, onsuz yaşayamıyorum!”

Kharon güldü ve elini Orpheus’a doğru uzattı.

“Hiç param yok,” dedi Orpheus.

“O zaman burada kalırsın,” dedi Kharon.

“Onlarla.”

“Lütfen beni karşıya geçir, lütfen...”

“Sen de onlara benzedin,” dedi Kharon.

“Sana lir çalarım,” dedi Orpheus. Müziğiyle hayaletleri yatıştırmayı başarmıştı; belki kayıkçıyı da memnun edebilirdi. Parmaklarını lirin tellerine götürdü ve son derece berrak, tatlı tatlı akan bir ırmağın sesiyle çaldı; Styks’in suyundan çok farklıydı.

“Ninni müziğiyle beni kandıramazsın,” dedi Kharon.

Orpheus hemen bir dans parçası çalmaya başladı; oldukça canlı, ritmik ve insanın yerinden oynatan bir melodiydi. Kharon dudak büküp başını diğer yana çevirdi. Ama sonra tekrar Orpheus’a döndü. Ve dinlemeye başladı. Müzik, soğuk nehrin üzerinde öylesine hoş duyuluyordu ki, kalbi sevinçle doldu. Orpheus çalmayı kestiğinde, “Eğer seni karşıya geçirirsem, yeniden çalar mısın?” diye rica etti.

Orpheus başıyla onayladı.

“Atla, o zaman,” dedi Kharon. “Geçiş ücretini ödemiş oldun.”

Orpheus, yarısı hurdaya dönmüş olan kayığın içine atladı. Kharon da küreklere geçti. Ve Orpheus’u nehrin soğuk ve pis kokulu sularından karşıya geçirdi.

Orpheus, kayıktan aşağı atlayıp kıyıya çıktı.

Kharon, Orpheus'un arkasından seslendi. "Hani yine çalacaktın!" dedi, sesi mağaranın duvarlarında yankılanarak.

"Geri döneceğim," dedi Orpheus. "Yanımda Eurydike de olacak ve senin için çalacağım."

Kharon, küreklerin üzerine çöktü ve "Hades buna asla izin vermez," dedi. "Ona ait olan her şeyi kıskanır. Seni de orada tutacaktır. Bu yüzden, sözünü tut ve şimdi çal. Aksi takdirde, bir daha asla buralardan geçemeyeceksin."

"Döndüğüm zaman," dedi Orpheus ve karanlığın içinde gözden kayboldu.

Üçüncü Bölüm

Hades'le Bir Anlaşma

Ötelerden, karanlığın içinden, vahşi havlamalar duyuldu. Sesleri, mağaranın tüm boşluklarında yankılanıyordu. Orpheus korku içinde donakaldı. Havlamalar bir köpek sürüsüne aitti; vahşi, aç, azılı köpekti bunlar, تنها yollarda yabancılara saldırmaktan hoşlanan türdendi.

Karanlığın içinden dev gibi bir köpek fırladı ve doğruca Orpheus'un üzerine hücum etti. Üç tane kafası ve bir yılaninkine benzeyen, sağı solu kırbaçlayan pullu bir kuyruğu vardı. Kerberos'tu bu; Hades'in krallığının bekçiliğini yapan köpekti.

Orpheus, hayatında pek çok vahşi ve azgın yaratıkla karşılaşmıştı. Şimdi de, her zaman yaptığı gibi, lirini çalmaya başladı. Ortaya çıkan melodi o kadar sakinleştiriciydi ki, Kerberos'un kulaklarına yumuşak bir yaz yağmuru gibi yağdı.

Kerberos daha önce hiç böyle sesler duymamıştı. Hayaletlerin iniltilerini, Kharon'un kürek çekerken çıkardığı şırıltıları ve mağaradan gelen iç karartıcı yankıları çok iyi biliyordu. Ama böyle bir müzik son derece sıra dışıydı. Büyük bir şaşkınlık içinde durup dinlemeye başladı.

Orpheus, bir yandan çalıyor öbür yandan da köpeğe yaklaşıyordu. Kerberos biraz hırlasa da Orpheus'un yaklaşmasına izin verdi.

Orpheus, köpeğin yanına diz çöküp bildiği en kulak okşayıcı ninnileri ve hüznü ağıtları çaldı. Büyük, azgın, üç başlı dev köpek hafifçe inleyerek yere yattı ve sırtı üstünde yuvarlandı. Kocaman dişlerle dolu üçer ağzından üçer adet dil sarktı. Ve dev köpek derin bir uykuya daldı.

Orpheus, köpeğin karnını okşadı ve ayağa kalıp Yer Altı Dünyası'na girdi. Artık, Hades'in karanlık ve soğuk salonundaydı. Büyük bir sessizlik içinde, Hades'in tahtının dibine kadar sokuldu.

Hades öfkeli bakışlarla oturuyordu tahtında. Yanında ise güzel ama üzgün karısı Persephone vardı; her zaman, yeryüzündeki parlak yaşamın özlemi içindeydi.

Orpheus yere diz çöktü ve konuşmasına izin vermesi için Yer Altı Dünyası'nın kralını bekledi.

“Sen hâlâ hayattasın,” dedi kral sonunda. “Ayak seslerinden anladım. Neden buradasın?”

“Sizden bir ricam var, yüce kral,” dedi Orpheus.

Hades gülmeye başladı. “Yaşayanların hiçbir ricasını yerine getirmem.”

Persephone öne doğru eğilip konuştu. “Neymiş şu rican?”

“Eurydike, sevgili Eurydike’ m burada, sizin krallığınızda, yüce kraliçe.”

Kraliçenin kafası karışmış gibiydi. “Evet ama ne istediğini anlayamadım.”

“Bırakın, gitsin, yüce kraliçe. Gitmesine izin verin!”

Hades tekrar gülmeye başladı.

“Kocam, kimsenin gitmesine izin vermez,” dedi kraliçe. “Eğer Eurydike’n buradaysa burada kalması gerek. Ve sen de yukarıdaki dünyaya geri dönmelisin.” Bunu söylerken, kraliçenin sesi çatallaşmıştı; çünkü yukarıdaki dünyaya karşı büyük bir özlem duyuyordu. Her yıl, altı uzun ay boyunca kocasının yanında, Yer Altı Dünyası’nda yaşamak zorundaydı. Gün ışığını ve ılık havayı çok özlemişti.

Orpheus ağlamaya başladı. “Hayır, kraliçem, hayır!” diye feryat etti. “O olmadan geri dönemem. Onu burada, bu karanlık ve soğuk dünyada bırakamam. Lütfen, size yalvarıyorum, bırakın gitsin o!”

Kraliçe, Hades'e baktı ama Hades başını iki yana salladı. "Yer altındaki bütün altın ve taşların içine sıkışmış olan bütün gümüş bana aittir," dedi. "Tüm demir ve bakır da öyle. Her elması, yakutu ve safiri sımsıkı tutarım. Eğer onlara sahip olacaksan, onlar için emek vermen gerekir. Tüm ölümler de benimdir. Sahip olduğum her şeye sımsıkı sarılırım. Hiçbir şeyimi başkalarına vermem. Bu şeylere Eurydike de dâhil."

"Onun için emek vermemi mi istiyorsunuz?" dedi Orpheus. "Ya da bedelini ödememi? Eurydike'nin karşılığında size müzik çalarım."

“Gürültünü çekemem,” dedi Hades.

“Çal, lütfen çal,” diye araya girdi Persephone.
“Havalar ısındığında ve koyunlar uyukladığında
çobanların çaldığı türden bir şeyler çal.”

Orpheus, lirini kaldırdı ve çobanların müziğini çalmaya başladı. Persephone onu dinlemek için öne doğru eğildi. Gözlerini kocaman açtı ama sonra ağlamaya başladı. Yukarıdaki dünyayı çok özlemişti. Müzik hüznü olsa da aynı zamanda sakinleştiriciydi. Persephone ağlıyordu ama ağlamaktan son derece mutluydu.

Hades, kaşlarını çattı. Müzik onu etkilememişti. Başını iki yana salladı.

Orpheus, Eurydike’yi kaybetmenin acısıyla bir ağıt çalmaya başladı. Ama Hades’in gözlerinden tek bir damla bile gözyaşı akmadı. Onun yerine, Orpheus’un liri ağlıyordu. Sonra, Hades’in yüzü bir parça yumuşadı. Aslında, ölülerin ağlamalarıyla sızlanmalarına alıştı ve yıllar içinde katılmış, onları duymaz olmuştu.

Ama bu müziği kalbinin içinde hissediyordu. Onun içinde kendisine seslenen ölülerin acısını ve özlemini duyuyordu. “Kes şunu!” diye bağırdı aniden.

“Devam et, devam et!” diye itiraz etti Persephone.
Orpheus çalmaya devam etti. Yer Altı Dünyası’nın

her yanından ruhlar geldi ve Hades'in tahtının çevresine toplanıp Orpheus'un müziğini dinlediler.

Bazıları kralların önünde, meşaleyle aydınlatılmış salonlarda çalınan müziği anımsadı; bazıları da bir köy düğünündeki melodileri ya da bir pazar yerinde çalınan kaval müziğini. Ama hepsi anımsadı ve kalpleri hüznle doldu.

Orpheus, başını kaldırıp baktığında, Eurydike'nin de orada olduğunu gördü. Ve çalmayı kesti. Lirini aşağı indirdi.

Eurydike, Hades'in tahtının yanındaki diğer soluk hayaletlerin yanında duruyordu. Diğerlerinden inilti sesi yükseldi. Bağışmaya ve fısıldamaya başladılar; çünkü müzik kesilmişti.

“Çalmaya devam et!” dedi Hades.

“Eurydike'yi serbest bırak,” diye karşılık verdi Orpheus.

“Çal.”

“Serbest bırak.”

“Eğer yeniden çalarsan serbest bırakırım.”

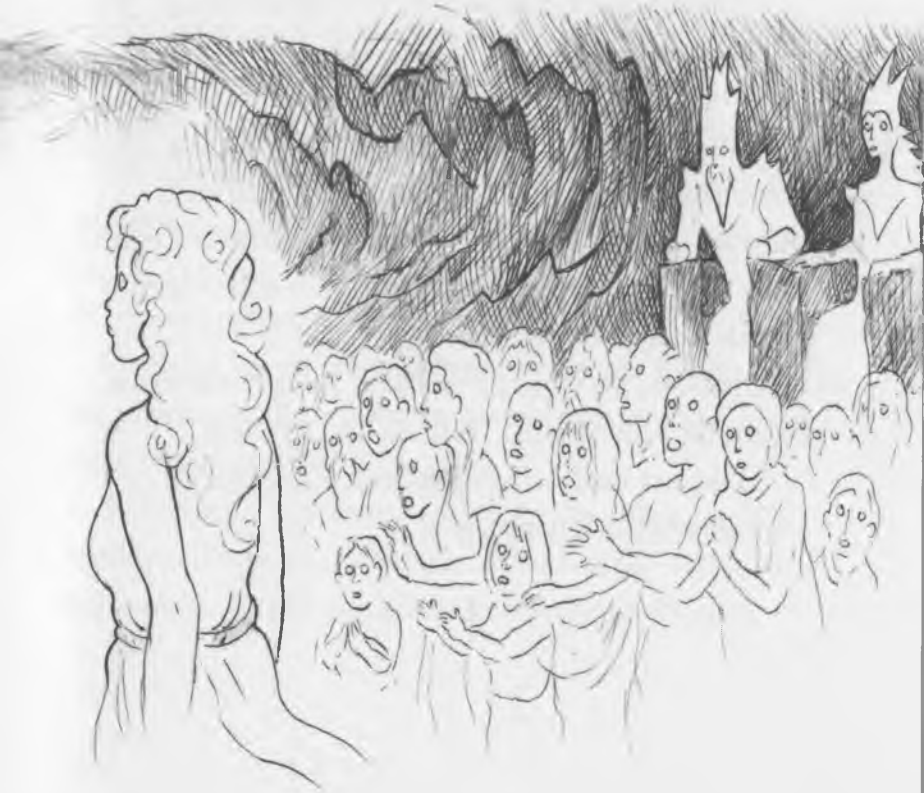

Hayaletlerden ıgıllar yükseldi.

ıgılık atıyor ve bağıyorlardı; çünkü Eurydike serbest bırakılacaktı, kendileri değil! Müziğin tekrar başlamasını isteyen sızlanmalar ve yalvarışlar duyuldu.

“Söz verin,” dedi Orpheus. “Bana onu serbest bırakacağınıza dair söz verin.”

“Söz veriyorum,” dedi Hades. “Sana bir tanrı olarak şerefim üzerine söz veriyorum, eğer tekrar çalarsan Eurydike’nin gitmesine izin vereceğim.”

Orpheus çalmaya devam etti. Hayaletler acı dolu gözyaşları döktü; bir daha asla böyle bir müzik duymayacaklarını biliyorlardı. Bitmesini hiç istemiyorlardı.

Ama bitmesi gerekiyordu. Orpheus çalmayı kesti ve elini, Eurydike'ye doğru uzattı. Genç kadın, onu tutmak üzere öne doğru adım attı.

“Eurydike'nin gitmesine izin vereceğim,” dedi Hades. “Ama güneşin ışığı altında ayakta duruncaya kadar ona bakmamalısın.”

Orpheus, elini yere indirdi ve Hades'e baktı. “Yüce kralım, söz vermiştiniz,” dedi.

“Evet, verdim ve tutacağım da,” dedi Hades gülümseyerek. “Eurydike, güneşin ışığı altında ayakta duruncaya kadar ona hiç bakmadan yukarıdaki dünyaya çıkabilirsen onun gitmesine izin vereceğim. Ama eğer ona bir kez bile bakarsan, o tekrar benim olacak.”

Orpheus, Persephone'ye baktı. Ama Persephone, başını iki yana salladı. “Burada kral o,” dedi.

“Takip et beni,” dedi Orpheus, Eurydike'ye. “Arkama hiç bakmayacağım.”

Dördüncü Bölüm

Sakın Arkaya Bakma

Orpheus, sırtı dik ve gözleri önde bir halde Hades'in salonundan dışarı yürüdü. Ama gözleri hiçbir şey görmüyordu. Görmek istediği tek şey, arkasındaydı. Acaba arkamdan geliyor mu, diye düşünmeden edemiyordu.

Geliyor olması gerektiğinden emindi. Ona takip etmesini söylemişti ve kimse Hades'in salonunda kalmak istemezdi. Ama Eurydike, bir hayalet kadar sessizdi. Hiç konuşmuyordu. Ayak sesleri hiç duyulmuyordu. Ama geliyor olmalıydı, değil mi?

Bir süre sonra, Styks Nehri'nin pis kokulu sahiline geldiğinde, hâlâ yerde uyumakta olan Kerberos'u gördü. Yanından sessizce geçti. Arkasındaki Eurydike de hiç ses çıkarmadı.

Orpheus başını arkaya çevirmemek için kendini zor tutuyordu. Eurydike'nin arkada olduğundan emin olmak istiyordu.

Styks Nehri'nin kıyısına ulaştığında, yarısı hurdaya dönmüş olan kayığa baktı. Kayıkçı da içinde bekliyordu. Orpheus'u görür görmez, ona seslendi.

“Yeniden al!” dedi. “alacağına dair söz vermiştin!”

“Tamam, çalacağım,” dedi Orpheus. “Ama lütfen, kayıkçı, söyle bana. Arkamda bir kadın var mı? Beni takip ediyor mu?”

Kharon, Orpheus’un arkasındaki karanlığa baktı ve “Kimseyi görmüyorum,” dedi. Orpheus başını çevirmeye başladı, ama dişlerini sıkıp tüm bedenini kastı. Kesinlikle arkaya bakmaması gerekiyordu. “Daha dikkatli bak,” dedi kayıkıya. “Karımı görüyor musun? Arkamdan geliyor mu?”

“Bir hayaletten söz ediyorsun,” dedi Kharon.
“Hayaletleri görmesi zordur. Gri ve soluk renklidirler.
Arkanda bir yerde olsa bile onu göremeyebilirim.”
Küreğiyle, kayığa binmeye hazırlanan Orpheus’un
önünü kesti. “Önce çal. Yeniden çalacağına dair söz
vermiştin.”

Orpheus, lirini kaldırıp yeniden çalmaya başladı.
Ve çalarken arkasını dinledi, en ufak bir sesi
bile duymaya çalıştı. Bir an için sağ tarafının sol
tarafından daha soğuk olduğunu hissetti. Eurydike,
onu daha yakından dinlemek için yaklaşmış olabilir
miydi? Yoksa onu sadece, Yer Altı Dünyası’nın soğuk
havasında hayal mi etmişti?

Lirini tekrar aşağı indirip kayığa atladı.
Soluğunu tuttu ve kayığın Eurydike’nin de binişiyle
sallanmasını bekledi. Ama hayaletlerin ağırlığı yoktu,
değil mi?

Kharon, kürek çekmeye başladı. “Karşıya
geçerken de çal,” dedi. “Buralarda hiç böyle müzik
dinlemiyoruz.”

Bunun üzerine, Orpheus tekrar çalmaya ve
Eurydike’nin sevdiğini bildiği bir şarkıyı söylemeye
başladı. Dinlerken gülümsemesinin ümit etti ama
bunu görmek için başını çevirmeye cüret edemedi.

Kharon kürekleri çok yavaş çekti ama sözünü tuttu. Orpheus'u nehrin diğer kıyısına geçirdi ve kayıktan inişini seyretti.

“Bir kez daha çal,” dedi. “Sadece bir kez daha!”

“Yukarıdaki dünyaya uzun bir yolum var,” diye itiraz etti Orpheus.

“Ama ben burada sonsuzluğa kadar beklemek zorundayım,” dedi Kharon. “Ve tekrar çalışını duyuncaya kadar çok uzun zaman geçebilir.”

Bunun üzerine Orpheus, lirini tekrar çaldı ve gözlerini Kharon ve kayıktan ayırmadı. Sonra, “Takip et beni,” dedi, arkasına bakmadan. Styks Nehri'nden uzaklaşıp mağaranın boşlukları arasından tırmanmaya başladı. Attığı her adımda durup arkasını dinledi. Eurydike, arkasında mıydı?

Tam başını çevirmeye başlarken kendini tuttu. Orada olduğuna inanmalı ve bakmamalıydı. Yeryüzüne ulaştığında, her ikisi de tekrar güneşin ışığı altında ayakta durduğunda, ona istediği kadar, güneş batıncaya dek, hatta yaşamlarının sonuna dek bakabilirdi.

Çok uzun ve zor bir tırmanış oldu. Söylemesi kolay ama yapması zor bir tırmanıştı. Orpheus, ölümler dünyasından dışarıya doğru adım adım tırmanmaya devam etti ve sonunda, duvarda parlayan gün ışığını gördü.

Mağara ağzına yaklaşmıştı. Adımlarını hızlandırdı. Yüzünde esen rüzgârı hissetti; çam ve biberiye kokusuyla karışmıştı. Vardıkları haber vermek üzere Eurydike'ye dönmek istedi ama...

Kendini tam zamanında tuttu. Mağaranın duvarına yaslanarak yumruğunu sıktı. Sonra yürümeye devam etti.

Mağaranın kıvrımlı dar yolunda ilerleyip sonunda güneşin parlak ışığı altına adım attı. Karanlıkta geçirdiği onca süreden sonra gözleri kamaştı ve onları koluyla kapamak zorunda kaldı. Güneşin ısını, cildinde sıcak su gibi hissediyordu.

Mağaradan dışarı, meltemin içine, kekiğin kokusuna, kuşların cıvıltısına adım attı. Rahatlamanın ve mutluluğun verdiği bir baş dönmesiyle kollarını güneşe doğru kaldırıp yüksek sesle bağırdı. Başarmıştı, zekâsıyla Hades'i alt etmişti. Ne kadar zor olsa da arkasına hiç bakmamıştı.

Lirini yere atıp gülerek arkasına döndü ve kollarını açtı.

Ve Eurydike'yi mağara ağzının gölgeleri içinde gördü. Genç kadın, kollarını ona doğru açmıştı. Ama birden, uzun bir çığlık atarak -ve sonsuza dek Hades'in salonunda yaşamak üzere- Yer Altı Dünyası'nın karanlığına geri çekildi.

Orpheus çok erken dönmüştü. Eurydike henüz güneşin ışığı altına adım atmamıştı.

Eğer Orpheus bir saniye daha beklemiş olsaydı, Eurydike'nin bir adım daha atmasına izin verseydi...

Balder'in Ölümü

Bir Viking efsanesi

Viking mitolojisinde gökkuşağı, bir köprü olarak kabul edilir; bir ucunda insanların yaşadığı Dünya, diğer ucunda da tanrıların evi Asgard bulunur.

Asgard'da pek çok salon bulunur:

- **Valhalla:** Baştanrı Odin'in evi. Savaşta kaybedilen askerler Valhalla'ya gider ve Odin'in ordusuna katılarak dünyanın sonundaki devlerle savaşır.
- **Bilskirnir:** Fırtına tanrısı Thor'un evi.
- **Fensalir:** Odin'in karısı Frigga'nın evi.
- **Breidablik:** Odin ve Frigga'nın oğlu Balder'ın evi.

Birinci Bölüm

Kâbuslar ve Vaatler

Asgard'ın en güzel salonunun adı Bredablik'ti; "her yeri ışıldayan" anlamındaydı. Salonun her bir köşesi büyük bir ustalıkla ve sevgiyle yapılmıştı. Duvarlarının içine dürüstlük inşa edilmişti ve hiçbir yalanın bu duvarları geçemeyeceği söylenirdi.

Sahibinin adı Balder'di; uzun boylu, yakışıklı, kibar, dürüst ve sadık bir tanrıydı. Tüm tanrılar içinde en çok sevileniydi; hem tanrılar hem de insanlar tarafından.

Bu yüzden, Balder her gece dehşet ve zulüm dolu kâbuslar görmeye başladığında tanrılar endişelendi.

Kendi ölümünü gördüğünde ise tanrılar dehşete kapıldı. Eğer hiçbir yalan Breidablik'e yaklaşıyorsa Balder'in kâbusları gerçeği konuşuyor olmalıydı. Balder ölüm tehlikesiyle karşı karşıyaydı.

Tanrıların hiçbiri Balder'i kaybetmek istemiyordu, ama en çok Odin'in babası, oğluna bir zarar gelmesinden endişe ediyordu. Balder'in ölümünün dünyanın sonu olacağını farkındaydı.

Ama tanrıların hiçbiri –en bilge olanları Odin bile– Balder'i tehdit eden şeyin ne olduğunu bilmiyordu. Dünyadaki herhangi bir şey olabilirdi.

“O zaman, dünyadaki her şey, oğluma zarar vermeyeceğine dair yemin etmelidir,” dedi Frigga. Asgard'ı terk edip gökkuşağının diğer yanındaki Dünya'ya gitti. İnsanoğlunun evini bucak bucak gezdi ve canlı-cansız her şeyden, oğluna zarar vermemesini istedi. Her türlü kuş, zehirli yılan, sokan böcek ve deniz yaratığıyla konuştu. Her türlü taş, metal, ağaç ve bitkiyle görüştü.

Her türlü hastalık, zehir ve silahı da uyardı. Oğluna zarar verebilecek her şeye tek tek gitti.

Onlarla konuşup onlara yalvardı. Balder'e asla zarar vermeyeceklerine dair yemin etmelerini istedi. Çoğu varlık hiç tereddüt etmeden yemin etti. Balder, çok sevilen bir tanrıydı. Hiçbir şey onun için kötülük beslemezdi.

Frigga, Asgard'a geri döndü ve tanrılara Balder'in güvenliğini sağlamış olduğunu bildirdi. Tanrılar bunun doğruluğunu test etmek için sabırsızlandı. Ziyafet salonunda bir araya geldiler ve Frigga, oğluna küçük bir taş parçası fırlattı. Taş, Balder'e ulaşmadan yere düştü. Tüm taşlar da Balder'e zarar vermeyeceklerine dair yemin etmişlerdi.

Tanrılar, Balder'e daha büyük taşlar, bıçaklar ve baltalar fırlattılar ama hepsi, ettiği yemini anımsayarak yere düştü. Hatta Thor'un, kendisi tarafından fırlatılan devasa savaş tokmağı bile Balder'e ulaşamadı.

Tanrılar kahkaha, sevinç ve rahatlamayla gürlədiler. Ziyafetler sırasında Balder'e kemik fırlatmak, ok veya mızrak atmak, onu bıçaklamak ya da taşlamak bir oyun haline geldi. Balder ise hiçbir zarar görmeden, onlara neşeyle güldü.

Asgard'da Loki adında bir tanrı vardı. Bir tanrıçanın ve bir devin oğluydu. Lakabı Şeytan Loki'ydi. Yaramazlık yapmak, dedikodu yaymak ve insanlara eşek şakaları yapmaktan büyük keyif alırdı. Balder'i hem severdi hem de ondan nefret ederdi. Balder'in yakışıklılığını görmeye tahammül edemezdi; gözlerini kısar, kaşlarını çatardı. Diğer tanrıların gülerek oyun oynadığını duyduğunda, dişlerini öfkeyle gıcırdattı. Oyunu bozmanın bir yolunu bulmak için etrafına bakındı. Ve Hoder'i gördü.

Hoder, Balder'in kardeşlerinden biriydi. Ama kör olduğu için oyuna katılamamıştı ve duvara yaslanmış bir halde üzgün üzgün oyundan yükselen kahkahaları dinliyordu. Bu durum Loki'nin aklına bir fikir getirdi.

Loki, Frigga'nın salonu olan Fensalir'e gitti. Kapının dışına geldiğinde, birtakım büyümlü sözler sarf ederek şekil değiştirdi. Yaşlı bir kadın haline geldi. Sonra, salonun içine girip bir dilenci gibi yemek dilendi.

"Sahip ve sahibeye iyi şanslar olsun!" dedi. "Uzak diyarlardan, İnsanoglu'nun evinden geldim. O kadar yolu dönmeden önce, biraz oturup sohbet etsem iyi olur!"

"şöminenin yanına gel," dedi Frigga. "Sana biraz yemek ve içecek bir şeyler getirsinler. Bizim için müjdeli haberlerin var mı?"

"Dünya dönüyor," dedi yaşlı kadın. "Ama tuhaf bir şey var; az önce ziyafet salonunun önünden geçerken, yakışıklı bir adama türlü türlü şeyler fırlattıklarını gördüm."

"O benim oğlum, Balder," dedi Frigga. "Endişe etme, ona zarar veremezler."

“Ama savaş baltası ve mızraklar da fırlatıyorlar!”

“Ne metal ne de başka bir şey oğlumu incitemez,” dedi Frigga.

Yaşlı kadın, fal taşı gibi açılan gözlerle baktı Frigga'ya. Friga ise ona güldü. Dünya'ya olan seyahatinden ve aldığı yeminlerden bahsetti. “Her şeye, oğluma zarar vermeyeceklerine dair yemin ettirdim,” dedi. “Hiçbir şey ona dokunamaz.”

“Hiçbir şey mi?” dedi yaşlı kadın.

“Hiçbir şey.”

“Kesinlikle hiçbir şey mi?”

“Kesinlikle hiçbir şey!”

“Yani minik bir böcek ya da fare ya da...”

“Hiçbir şey,” dedi Frigga. “Ama dur, tek bir şey var...”

Yaşlı kadın sessiz kalıp bekledi.

“Aslında, önemli değil,” dedi Frigga. “Çok ufak, çelimsiz bir şey! Kimseye zarar veremez ve bu yüzden ona sorma zahmetine girmedim.”

Yaşlı kadın sessiz kalmaya devam etti.

“Şu, elma ve meşe ağaçlarında yetişen küçük yeşil şeyden bahsediyorum. Gerçek bir bitki bile sayılmaz, kendi kendine bile yetişmesi imkânsız.”

“Ökseotundan bahsediyorsunuz galiba,” dedi yaşlı kadın.

“Evet, adını şimdi hatırladım,” dedi Frigga.

“Ökseotundan yemin almadım; çünkü Balder’e zarar vermesi imkânsız zaten, öyle değil mi?”

“Misafirperverliğiniz için teşekkürler,” dedi yaşlı dilenci. “Yemek ve içecek için çok teşekkürler, artık gitsem iyi olur.”

İkinci Bölüm

Ölümcül Ok

Yaşlı kadın, Fensalir'den çıkar çıkmaz tekrar Loki haline döndü.

Ve gökkuşağının diğer tarafına geçip Dünya'ya gitti. Meşe ağaçlarından oluşan bir koruya geldiğinde, ağaçlardan birinin gövdesi üzerinden yetişen bir sürü ökseotu buldu. Bıçağını çıkarıp ökseotlarından birini kesti ve onu Asgard'a götürdü. Yolda giderken, bıçağının yardımıyla ökseotunun en kalın dallarından birini küçük bir oka dönüştürdü.

Ziyafet salonunda, tanrılar hâlâ oyun oynuyor, Hoder de hâlâ duvara yaslanmış bir durumda onların gülüşmelerini ve bağışmalarını dinliyordu. Loki'nin Dünya'ya olan yolculuğu kısa sürmüştü.

Loki, Hoder'in yanına gidip elini omzuna koydu. "Bize katılmayacak mısınız?"

"Ben körüm," dedi Hoder. "Nasıl katılabilirim ki?"

"Benim yardımımıla çok kolay," dedi Loki. "Burada küçük bir ok var. Elini yönlendirerek onu atmana yardımcı olabilirim."

Hoder gülümsedi.

Loki de gülümsedi. Ökseotundan kazınmış olan oku, Hoder'in eline koydu ve onu atması için yardımcı oldu.

Küçük ok, Hoder'in elinden çıktı, havada hızla uçtu ve Balder'in göğsüne saplandı. Kalbinin tam ortasına isabet etti ve Balder yere yığıldı.

Aniden, salona derin bir sessizlik hâkim oldu. Tüm tanrılar yere yığılmış olan Balder'e bakıyordu. Sonra, okun nereden atılmış olduğunu görmek üzere başlarını çevirdiklerinde, kör Hoder'i ve Loki'yi gördüler.

“Ne?” dedi Hoder. “Ne oldu?”

Loki hemen oradan kaçtı.

Tanrılar ve tanrıçalar Balder’in etrafında toplandılar ve onu yerden kaldırdıklarında ölmüş olduğunu gördüler. Frigga’nın tüm çabalarına rağmen, Balder’in ölümlle ilgili kâbusları gerçek olmuştu. Bir tanrı, onca ölümcül şey varken zararsız ve küçücük bir ökseotu tarafından öldürülmüştü. Tüm salon öfke ve kederle patladı. Sadece birkaç dakika önce, herkes neşe içinde yüksek sesle kahkahalar atarken şimdi acı içinde yüksek sesle ağlıyorlardı.

Odin hiç ses çıkarmadı ama yüzünü kapüşonunun içinde sakladı. Tüm tanrılar içinde, en derin yarayı o hissediyordu. Oğlunu kaybetmişti. Ama aynı zamanda çok iyi biliyordu ki, Balder'in ölümü Dünya'nın sonunu getirecekti. Balta Çağı ve Kılıç Çağı sona erecek, tüm Dünya buz gibi soğuk bir kışın ve kocaman bir kaosun içine sürüklenecekti.

Haberi duyan Frigga, koşarak ve yüksek sesle ağlayarak salona geldi. Balder'in yanında diz çöktü ve oğluna seslenip onu sarsmaya başladı. Ölmüş olduğunu anladığında ise, etrafındaki tanrılara baktı. "Kim benim sevgimi ve beğenimi kazanacak?" diye bağırdı. "Kim benim için Ölüler Diyarı'na gidecek? Kim Hel'in Salonu'na gidip ondan Balder'i serbest bırakmasını isteyecek?"

Tanruların arasından Hermod öne çıktı. Odin ve Frigga'nın diğer oğullarından, Balder'in de diğer erkek kardeşlerinden biriydi. "Eğer Hel, ağabeyimi serbest bırakma konusunda ikna olacaksa ben giderim," diye duyurdu.

"Yolculuğunda yanına Sleipnir'i al," dedi babası. Sleipnir, Odin'in sekiz bacaklı ejderha atıydı. Damızlık bir devden üretilmişti. Dünyanın en hızlı atı olduğu gibi, Dünya Ağacı'nın köklerine ve karanlıklarla kaplı soğuk Yer Altı Dünyası'na seyahat edebilecek tek hayvandı.

Sırtına eğer, kafasına da başlık takılarak Hermod'a getirildi. Genç adam, Sleipnir'in sırtına çıktı ve Asgard'dan uzaklara sürdü.

Üçüncü Bölüm

Balder'in Cenaze Töreni

Asgard'da kalan tanrılar, Balder için bir cenaze töreni düzenlediler.

“Onu gemisiyle birlikte yakın,” dedi Frigga.

Tanrılar, Balder'in gemisi Ringborn'un güvertesinde bir cenaze ateşi oluşturmayı karar verdiler, ancak gemi kumsala çekilmişti ve suya indirilerek güvertesinin düz bir hale getirilmesi gerekiyordu. Ama o kadar büyük ve ağırdı ki, onu kumsaldan denize itmesi mümkün olmadı. Tanrıların içinde en güçlü olanı Thor bile gemiyi yerinden kımıdatamadı. Tüm tanrılar bir araya gelse de koca gemiyi yerinden bile oynatamadılar.

Bunun üzerine, Hyrrokin adındaki bir cadıyı bulması ve yardım istemesi için Devlerin Evi'ne bir elçi gönderdiler.

Hyrrokin, Asgard'a atıyla geldi. Hayvan, tüylerini kabartmış kocaman bir kurttu. Yuları ve dizginleri canlı engerek yılanlarından oluşuyordu. Cadı kadın, kurdun üstünden aşağı atlayıp uzun adımlarla gemiye doğru yürüdü. Kurt son derece vahşiydi ve yakınındaki tanrılara hırlayıp onları ısırmaya çalıştı. Cadı kadın, omuzlarını geminin kaburgasına, ayaklarını da kumun içine dayadı. Ve tek bir güçlü hamleyle gemiyi denize doğru itti. Ama o kadar hızlı itmişti ki, geminin altındaki ahşap silindirlerden alevler yükseldi. Gemi, iniltili sesler çıkararak ve tüm dünyayı sarsarak hareket etti.

Thor, korumak için çok çabaladığı dünyaya karşı böyle dikkatsizce davranan Hyrrokin'e çok kızdı. Savaş baltasını kaptığı gibi cadı kadının üzerine yürüdü, ancak diğer tanrılar onun hayatını bağışlaması için Thor'a yalvardılar.

“O bize yardım etmeye geldi,” dediler.

“Onu öldürmek bize yakışmaz.”

“O olmasaydı gemiyi asla suya indiremezdik.”

Thor, öfkesini ve devlere karşı olan nefretini zapt etmekte zorlansa da dişlerini gıcırdatıp diğer tarafa yöneldi.

Gemi artık suya indirilmişti ve tanrılar güvertenin üzerinde bir odun yığını oluşturup üzerine Balder'in bedenini yerleştirdiler. Balder'in karısı Nanna, bunu gördüğünde kalbi dayanamadı ve o da öldü. Onun bedenini de kocasının yanına koydular.

Odin, koluna Draupnir adında altından bir halka takmıştı. Ringborn'un güvertesine çıktı ve halkayı Balder'in göğsüne yerleştirdi.

Sonra odunlar ateşe verildi.

Tüm tanrılar kıyıda toplanıp Ringborn'un yanışını izlediler. Buz devleri, cadılardan oluşan kocaman bir kalabalık ve uçurum cüceleri de katıldılar.

Ringborn'un suda yüzüşünü, alevler içinde yanışını ve sonunda batışını izlediler.

Dördüncü Bölüm

Hermod'un Arayışı

Hermod, sekiz bacaklı Sleipnir'e bindi ve Asgard'tan, İnsanoğlu'nun evinden çıkıp Dünya Ağacı'nın üç kökünden birinin dibinde bulunan Yer Altı Dünyası'na doğru sürdü.

Tam dokuz gün boyunca o kadar derin ve o kadar karanlık bir vadinin içinden geçti ki, hiçbir şey göremedi. Ama Dünya Ağacı'nın altından akan nehirlerin sesini duyabiliyordu. Sleipnir son derece cesur bir attı. Hermod'u hiç yılmadan tüm o derin ve soğuk nehirlerin üzerinden geçirdi.

Sonunda, Gjoll adında bir nehre ulaştılar. Şiddetli akıntıları olan, buz ve keskin savaş aletleri taşıyan bir nehirdi. Diğer tarafına altın bir köprüden geçiliyordu. Sleipnir, köprüyü dört nala koşarak geçti.

Sleipnir'in yoluna bir adam çıktığında, Hermod atını dizginledi.

Karşısında köprünün muhafızı Modgud duruyordu. "Dün bu köprüden üç tabur ölü adam geçti," dedi muhafız kadın. "Ama sizden daha az ses çıkardılar."

Hermod sessiz kaldı.

"Sen hiç de ölü bir adama benzemiyorsun," dedi Modgud. "Kimsin?"

"Adım Hermod Odinsson. Kardeşimi bulmak üzere Hel'in Salonu'na gidiyorum. Bu yoldan geçmiş olması gerek."

"Geçti," dedi Modgud. "Ama hâlâ uzun bir yolun var. Çok uzaklardan gelmiş olduğunu düşünebilirsin ama çok daha uzaklara gitmek zorundasın. Daha kuzeye ve aşağıya doğru ilerlemelisin."

“Teşekkürler,” dedi Hermod ve Modgud kenara çekildi. Sleipnir hızla öne fırlayıp kuzeye ve aşağıya doğru ilerledi. Hel’in Salonu Eljudnir’in devasa kapısına ve yüksek duvarlarına varıncaya dek dörtmala koşmaya devam etti. Kapılar demir parmaklıklardan yapılmıştı ve onları aşması mümkün değildi.

Sleipnir durup başını sağa sola silkeledi.

Hermod aşağı eğilip üzengilerini sıkılaştırdı. Sonra Sleipnir’in kulağına bir şeyler fısıldayıp onu mahmuzladı.

Sleipnir, kapılara doğru dörtmala koşmaya başladı. Ve dört siyah bacağıyla yerden güç alıp havaya sıçradı. Ve bu güçlü sıçraması sayesinde kapıların çok üstünden geçerek diğer tarafa, Hel’in Salonu’nun kapılarının önüne indi.

Hermod, atından indi ve salonun içine yürüdü. Hiç de mutluluk veren bir yer değildi burası. Bir sürü odası olan uzun ve yüksek bir salondur ama son derece soğuk ve nemliydi. Hel'in yemeği Açlık, bardağı Susuzluk, keskin bıçağı ise Kıtlık'tı. Uyuduğu yerin adı Hasta Yatağı, etrafında sarkan perdelerinki de İstirap'tı.

Salon sayısız ölüyle doluydu. Hepsi bir anda başlarını çevirip Hermod'a baktılar. Son derece sessizdiler. Ölüler, önce karşısındaki konuşmadan konuşamazdı.

Çatıyı destekleyen dev ahşap kirişlerin arasında, yerden oldukça yüksek koltuklar vardı. Ve üzerlerinde, salonun en önemli insanları oturuyordu; birinde Balder, diğerinde de karısı Nanna.

Ama Hermod buraya Hel'e bir mesaj vermek üzere gelmişti ve Hel ortalıklarda yoktu. Bunun üzerine, kapının yanındaki bir banka oturdu. Konukseverlikten son derece uzak soğuk salonun ve ölülerin sessiz bakışlarının içinde tüm gece bekledi. Verdiği sözü tutabilmesi için, sonuna kadar beklemek zorundaydı.

Ve bekleyişi sona erdi; Hel, perdeleri İstırap'ı açtı, uyumakta olduğu Hasta Yatağı'ndan çıktı ve salona girdi. Belden yukarısına bakıldığında, son derece güzel bir kadındı, ama Hermod çok iyi biliyordu ki, belden aşağısına, kıyafetinin içine bakıldığında, alt bedeni ve bacakları bir ölünlükler kadar ölüydü. Balder ve Nanna arasındaki yüksek koltuğa oturdu.

Hermod öne çıkıp Hel'in önünde durdu.

“Leydim, Asgard'dan geliyorum ve babam Odin ve annem Frigga adına sizden bir ricam var,” dedi.

“Ne istiyorlar?” diye sordu Hel.

“Asgard büyük bir acı içinde, leydim. Tüm tanrılar ve tanrıçalar ağlıyorlar. Tüm tanrılar içinde en sevileni şu anda sizin yanınızda oturuyor. Odin, Frigga ve ben de dâhil olmak üzere herkes size yalvarıyor, Balder'i bize geri verin. Dünya ve Asgard'daki her şey onun için ağlıyor.”

“Her şey mi?” dedi Hel. “Bu doğru mu? Her şey? Hiç sanmıyorum ama ağlama sesini severim, kulağıma hoş bir müzik gibi gelir. Eğer her şey –ama gerçekten de her şey– Balder için ağlıyorsa müziğin ücretini Balder'i serbest bırakarak ödeyebilirim.

Ama herhangi bir şeyin –tek bir şey olsa bile– ağlamadığını görürsem, Balder burada kalır.”

Hermod başını öne eğdi ve “Hoşça kalın, leydim,” dedi. “Ve hoşça kal, ağabeyim ve hoşça kal Nanna, Asgard’da sizi karşılayıncaya kadar.”

Hermod, onlarla konuşmuş olduğu için, şimdi onlar da konuşabilirdi. Yüksek koltuklarından aşağı indiler ve Balder, kolundaki Draupnir’i çıkarıp Hermod’a uzattı. “Bu halkayı babama geri ver,” dedi. “Bununla beni hatırlasın.”

Nanna da Hermod’a ketenden bir saç süsü uzatıp “Bunu benim için Frigga’ya ver,” dedi.

Hermod, hediyeleri alıp salondan dışarı çıktı. Bahçeye geldiğinde, tekrar Sleipnir’e bindi ve Asgard’a olan uzun ve yorucu yolculuğuna başladı.

Uzun, zor ve soğuk bir yolculuk oldu. Sleipnir, Hermod’u Hel’in Salonu’na götürüp getirebilecek tek attı.

Beşinci Bölüm

Ağlayış ve İntikam

Asgard'da, tüm tanrılar ve tanrıçalar, Hermod'un hikâyesini ve Hel'in cevabını duymak üzere toplandılar.

Ve cevabı duyar duymaz, dünyanın dört bir yanına elçiler gönderdiler. "Balder için ağlayın! Balder için ağlayın!" diye bağırdı elçiler. "Ağlayın ki, Balder bize geri dönsün! Ağlayın ki, Balder, Hel'in Salonu'ndan çıkabilsin!"

Erkekler, kadınlar ve çocuklar ağlamaya başladılar. Tüm yaratıklar, hatta kurtlar, ayılar ve kartallar bile ağladılar. Dünya'nın kendisi bile, tüm ağaçlar, taşlar ve metallerle birlikte ağladı.

Dünyalar büyük bir yas içindeydi; herkes yüksek sesle, hıçkırığa hıçkırığa ağlıyor, Hel ise salonunda oturarak hoş müziğin keyfini çıkarıyordu.

Sonunda elçiler, tüm bu dövünmenin ve ağlamanın içinden Asgard'a doğru yola çıktılar. Ve hüngür hüngür ağlayan dağların üzerinden geçerken bir mağaraya rastladılar. Mağaranın içinde bir dev anası oturuyordu. Ve ağlamıyordu. Tüm dünyada sadece o sessiz kalmıştı.

Elçilerden biri ona seslenip adını sordu.

“Benim adım Thokk,” dedi kadın. “*Teşekkür*” anlamına geliyordu adı.

“Balder için ağla,” diye seslendiler elçiler. “Ağla ki, Balder bize geri dönsün! Ağla ki, Balder, Hel'in Salonu'ndan çıkabilsin!”

Thokk şöyle karşılık verdi:

Thokk'un gözyaşları

Balder'in ölümü için kurudur.

İster hayatta olsun, ister ölü,

Yaşlı Adam'ın oğlu işime yaramaz.

Hel'de olan, Hel'de kalsın!

Elçiler yalvardılar, yakardılar, hatta tehdit ettiler, ama dev anası başını iki yana salladı. Ağlamaya niyeti yoktu.

Hel'in keyfi daha da yerine geldi. Thokk ağlamadığı için, hem hoş müziğin keyfine varmış hem de Balder'in gitmesine izin vermek zorunda kalmamıştı.

Elçiler, gökkuşağının diğer tarafındaki Asgard'a döndüler ve kötü haberi tanrılara ulaştırdılar. Balder'i sonsuza dek kaybettiklerini öğrenen tanrılar eskisinden çok daha üzüldüler.

Odin, yüzünü yine kapüşonunun içinde gizledi. Dünya'nın sonunun başlamak üzere olduğunun farkındaydı.

Ama Thokk gülümsüyordu.

Çoğu kişi, Thokk'un, Loki'nin kılık değiştirmiş hali olduğunu ileri sürdü; Thokk aslında Balder'in ölümüne sebep olan Loki'ydi.

Hiç kimse tanrılara ve insanlara Loki'den daha fazla zarar vermemişti.

Tanrılar ondan intikam almaya karar verdiler. Onu yakalayıp bir dağın altına hapsedtiler ve her yanını zincire vurdular. Tepesine de zehri yüzüne aksın diye zehirli bir yılan astılar.

Loki'nin karısı Sigyn, tüm yaptıkların rağmen kocasına acıdı ve onun yanında oturarak yukarıdan damlayan zehri bir kabın içinde topladı. Bunu yaparken Loki kendini huzurlu hissetti.

Ama çok geçmeden, kap tamamen zehirle doldu ve Sigyn, onu boşaltmak üzere Loki'nin yanından ayrıldı. O yokken zehir, Loki'nin yüzüne damladı. Loki acıyla irkildi, iki büklüm oldu ve debelendi. O kadar sert bir şekilde debelendi ki, tüm dünya da onunla birlikte sarsıldı.

Bu sarsıntılara deprem adını veriyoruz.

Dünya'nın sonu geldiğinde, Loki ve oğlu Fenrir, zincirlerinden kurtulacaklardı. Loki'nin diğer oğlu hain Midgard da denizlerin altından yükselecekti. Tüm insanlığa ve tanrılara karşı geleceklerdi.

Buz ve ateş devleri, kendi dünyalarından kaçarak bizim dünyamızı istila edecekti.

Sonra, Balta Çağı, Kılıç Çağı, Rüzgâr Çağı, Kurt Çağı ve pek çok diğer çağlar yaşanacaktı.

Odin, son büyük savaşta, korkusuzlardan oluşan ordusunu hepsinin üzerine sürecekti. Kaybedeceğini bilse de savaşmaya devam edecekti. Bu, tanrıların kaderiydi.

Balder tüm bunları önceden görmüştü. Tüm bunlar bize o ökseotundan ok yapan Loki tarafından getirilecekti.

Ölüm ve Yeni Yaşam

Avustralya'dan bir Aborjin efsanesi

Birinci Bölüm

İlk Ölüm

Her şeyin en başında, Düşzamanı vardı.

Hayvanlar ve insanlar o zamanlarda birbirleriyle kardeşti. Birbirleriyle konuşabilir, birbirlerini anlayabilirlerdi.

Uzun geçen Düşzamanı yazlarını nehir kenarında, soğuk suyun ve sakız ağaçlarının gölgesinin keyfini çıkararak geçirirlerdi. Çocuklar oyun oynarken yaşlılar da sohbet ederdi. Mutlu zamanlardı. O günlerde dünyada hastalık ya da ölüm diye bir şey yoktu.

Her şey, yine bu uzun Düşzamanı yazlarından birinde oldu. Kakadular yüksek ağaçların tepelerinde oyun oynuyor, ciyak ciyak ötüşüyor ve daldan dala zıplayarak uçuyorlardı. Bir gün, içlerinden biri yere düştü ve zemine çok sert bir şekilde çarptı. Orada öylece yattı ve bir daha hiç kımıldamadı.

Diğer havanlar bu duruma pek aldırış etmedi. Daha önce söz ettiğimiz gibi, o yıllarda ölüm diye bir şey yoktu ve kakadunun yaralanmış ya da ölmüş olabileceği fikri kimsenin aklından geçmemişti. Onun yerde dinlenmekte olduğunu, çok geçmeden ayağa kalkıp tekrar uçacağını sanmışlardı.

Ama ertesi gün geldiğinde, onun hâlâ yerde yattığını gördü. Yerinden bir milim bile kıvıldamamıştı. Hayvanlar bu durumun biraz tuhaf olduğunu düşündü. Numbat* ve bandikut faresi**, ölü papağanın yanına gittiler. Zavallı kuş, sırtı yerde, ayakları havada bir şekilde yatmaktaydı.

“Ne yapıyorsun, kakadu?” diye sordu numbat.

“Bu kadar uyku yeter, kalk artık!” dedi bandikut faresi. “Hadi, kalk!”

Herhangi bir cevap gelmedi. Bunun üzerine, bandikut faresi, papağanın kulağının içine bağırdı. Ama kakadu yine hareket etmedi.

“Saçma sapan oyunlar oynamayı kes!” diye bağırdı numbat. Sonra, bandikut faresiyle birlikte onu sallamaya, onu dürtmeye başladı ama kuş son derece derin bir uykuya dalmış gibiydi.

* Keseli karınca yiyen olarak da bilinen Avustralya'ya özel memeli türü.

** Güney Asya'da yaşayan iri, koyu renkli, kazıcı bir fare türü.

Onu yerden kaldırıp ayaklarının üzerine koymaya çalıştılar, ama kakadu çok ağırdı ve kendini salmıştı. Tekrar yere düştü. Keseli sansar çıkageldi ve ucu sivri bir dal parçası bulup onunla kakaduyu dürttü. Kakadu, bunu hissettiyse de göstermedi.

“Bırak oyun oynamayı artık!” diye bağırdılar, Kakadunun göz kapaklarını zorla açıp ona bakarak. Ama kakadu görmüyor gibiydi. Bıraktıklarında, göz kapakları tekrar kapandı. Yemek getirip ağzına tıktılar ama yediremediler. Yüzünü su serptiler ama uyandıramadılar.

Sonunda, hayvanlar yanlış giden bir şeyler olduğunu anladılar. Kakadu, oyun oynamıyordu. Genç hayvanlardan bazıları, kendilerinden daha yaşlı olan hayvanlardan fikir almaya gittiler.

“Kakadunun nesi var?” diye sordular.

Her türlü yaşlı hayvan olay yerine gelip kakaduya baksa da sorunun ne olduğunu anlayamadı. Onlar bile kakadunun ölmüş olduğunu bilememişti; çünkü o güne kadar hiç ölen olmamıştı.

Kakadunun bedenini en yakın sakız ağacının dibine taşıdılar. Sonra, büyük bir hayvanlar toplantısı düzenleyip kakaduya ne olduğu konusunda birbirlerinin fikirlerini aldılar.

“Sen ne düşünüyorsun, baykuş?” diye sordular. Baykuşun son derece akıllı ve bilgili olduğunun farkındaydılar. Ama tüm bilgisine ve deneyimine rağmen baykuş, kafasını iki yana salladı.

Sonra, tüm kuşların şefi kartal konuştu. Kuşlar dünyanın yükseklerine uçabilir, oradan her şeyi görebilirlerdi. Kartal ise tüm kuşlardan daha yükseğe uçabilen bir kuştı. Ve bu yüzden daha fazlasını görmüştü. “Sanırım kakadu ölmüş,” dedi.

“Ölmüş mü?” diye sordu numbat. “Bunun ne anlama geldiğini bilmiyoruz.”

Kartal, kakaduyu işaret etti ve “İşte ölüm bu demek,” dedi. “Onu uyandıramıyoruz. Bizi duymuyor ya da görmüyor. Ona dokunduğumuzda bunu hissetmiyor. Yemek yemiyor, konuşmuyor ya da hareket edemiyor ve bir daha asla edemeyecek. İşte buna ölüm denir!”

Tüm hayvanlar birbirlerine bakıp başlarını iki yana salladılar. Ölümün ne olduğunu hâlâ anlayamamışlardı.

Kartal yerden bir taş alıp onu nehrin içine attı. Herkes taşın havada çizdiği kavisini, suda yarattığı sıçramayı ve nehrin suları içinde kayboluşunu izledi. Geriye sadece hâlâ akıp gitmekte olan nehir kalmıştı.

“Ölüm bir seyahattir,” dedi kartal. “Tıpkı şu taşın geçirdiği yolculuk gibi. Önce burada, bizimleydi, ama şimdi başka bir yere, onu görmeyeceğimiz bir bölgeye gitti. Ve onu bir daha asla görmeyeceğiz. Aynı şekilde, kakadu da bizimleydi ama bir daha asla bizimle olamayacak.”

Hayvanlar, bunu duymaktan pek hoşlanmadılar. Kakadunun sonsuza dek onlardan ayrılmış olması fikrini beğenmemişlerdi. Valabi*, kakaduya doğru işaret etti ve “Ama o hâlâ burada,” dedi. “Hiçbir yere gitmedi ki!”

“Sadece bedeni burada,” diye açıkladı kartal. “Ama içindeki ruh artık yok. Kakadunun gözlerinden bakan, kulaklarından duyan ve ağzından konuşan şey aslında onun ruhuydu. Ama o gittiği için, bedeni artık bu şeyleri yapamaz.”

Hayvanlar bunu anlamaya çalıştılar ama çok zordu.

“Karga, sen ne düşünüyorsun?” diye sordu fırça kuyruklu kuskus**.

*Kangurugiller familyasından Avustralya'ya özgü, orta boy keseli memeli türü.

**Avustralya'ya özgü, ağaçlarda yaşayan bir keseli hayvan.

Herkes kargaya döndü. O son derece hınzır bir karakterdi. Hırsızlık yapar, insanların başına bela olurdu, ama son derece zeki ve bilgiliydi.

“Sanırım, kartal haklı, kakadu ölmüş ve ruhu başka bir diyara gitmiş. Ama bir daha asla bizimle olamayacağı fikrine katılmıyorum. Çünkü ölümün şu şekilde olduğunu düşünüyorum...” Karga yerden bir dal parçası aldı ve onu nehre attı.

Hayvanlar dal parçasının suya düşüşünü izlediler; tıpkı taş gibi o da battı ama hafif olduğu için hemen yüzeye çıktı.

“Kakadunun ruhu başka bir diyara gitti,” dedi karga. “Tıpkı, suyun altına giden dal parçası gibi. Ama dal parçası nasıl tekrar geri geldiyse kakadunun ruhu da aynı şekilde o başka diyardan geri gelecektir.”

Hayvanlar, kakadunun bedenine baktılar; uzun bir süre, sıcak havanın etkisi altında kalmıştı. Her yanını karıncalar sarmış, kanatları yıpranmaya başlamıştı.

“Bir an önce geri dönse iyi olur,” dedi keseli sansar. “Biçimi biraz bozulmuş sanki.”

“Kakadunun ruhu bu bedene geri dönmeyecek,” dedi karga. “Başka bir bedene girecek.”

Tüm hayvanlar şaşkına döndü ve gürültülü bir şekilde tartışmaya, kendi aralarında konuşmaya başladılar. Hayatlarında ilk kez böyle bir fikirle karşılaşıyorlardı. Ve her hayvanın bu konuda bir yorumu oldu.

“Bence test etmeliyiz,” dedi numbat.

“Kendi gözlerimle görünceye dek inanmam,” dedi valabi.

“Şu ölüm olayını biz de denemeliyiz,” diye teklif etti Dingo*. “Bakalım, nasıl bir şeymiş!”

“Ama bunu kim yapacak?” diye sordu kartal. “Unutmayın, bedeninizi çok sevdiğiniz bedeninizi burada bırakmak zorundasınız. O artık bir daha göremeyecek, duyamayacak, hareket edemeyecek, hissedemeyecek, koklayamayacak ve tadamayacak. O burada çürürken, ruhunuzun başka yerlere gitmesi, sonra geri dönüp yeni bir beden bulması gerekecek. Aranızda tüm bunları yapabileceğine inanan biri var mı?”

* Avustralya’da yaşayan yaban köpeği.

“Kakadu yaptı işte!” dedi valabi.

“Ama geri dönmedi,” diye ekledi benekli sansar.

“Ama bunu nasıl anlayabiliriz ki?” diye sordu karga. “Eğer döndüyse başka bir bedenin içinde olmalı.”

“Başka bir kakadunun içinde mi?” diye sordu valabi.

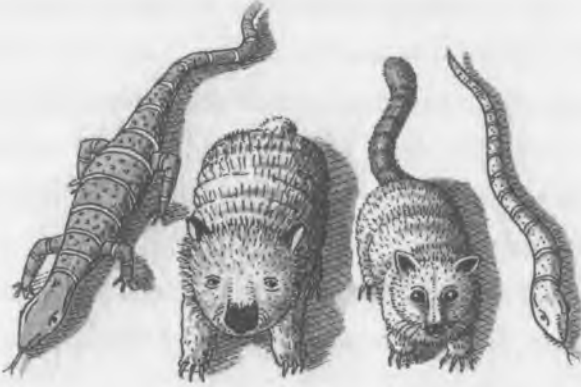
“Kim bilir? Balık ya da sakız ağacı olarak bile geri dönmüş olabilir!”

Hayvanlar kakaduya seslenmeye, ağaçlara, timsahlara, hatta taşlara bile sormaya başladılar. “Kakadu, sen misin?”

İkinci Bölüm

Test

Kakaduyu bulamadıklarında, tüm hayvanlar sakız ağacının gölgesine geri döndüler. Kartal ve diğer yaşlı hayvanlar onları bekliyordu.

“Ölümü deneyecek miyiz?” diye sordu kartal. “Ve deneyeceksek kim gönüllü olmak ister?”

Varan*, vombat**, fırça kuyruklu kuskus ve yılan öne çıktılar. “Sanırsız, biz yapabiliriz,” dediler.

“Evet, kararımızı verdik, bu kış öleceğiz,” dedi fırça kuyruklu kuskus.

* Bir keler türü.

** Avustralya'ya özgü bir keseli memeli türü. Kuyruksuz, kısa bacaklıdır.

“Kışlar zaten hiç çekilmez,” dedi vombat. “Ölmek bizim için bir değişiklik olacak.”

“Doğru,” dedi varan. “Bir sonraki ilkbahara yine burada buluşuruz. Yeni bedenlerimizle döndüğümüzde bize tezahürat yaparsınız.”

Diğer hayvanlar bunu kabul etti. Mevsimlerin ne zaman değiştiğini, yıldızların gökyüzündeki hareketlerine bakarak anlayabiliyorlardı.

Böylece, tüm kış boyunca gökyüzünü izleyip, her yıl zaten büyük bir hevesle bekledikleri ilkbaharı daha büyük bir hevesle beklediler. Ve iyi birer yer kapabilmek için de nehrin kenarına olan yolculuklarına erken başladılar.

İlkbaharın ilk günü geldiğinde, nehrin kıyıları çoktan hayvanlarla dolup taşmıştı. Herkes yılan, varana, vombata ve fırça kuyruklu kuskusa ne olduğunu merak ediyordu. “Eski arkadaşlarımızı nasıl tanıyacağız?” diye soruyorlardı birbirlerine. Özel bir işaret mi vereceklerdi? Vombat, bir fırça kuyruklu kuskus, yılan da bir Vombat olarak mı geri dönecekti? Ya da fırça kuyruklu kuskus...”

Sonunda varan, fırça kuyruklu kuskus, yılan ve vombat, nehrin kıyısından çıkageldiler. Ve her zaman göründükleri gibi görünüyordular! Ne var ki, zayıflamış ve çelimsizleşmişlerdi. Yere düşecekmiş gibi duruyorlardı. Yılanın derisinin yarısı aşağı sarkıyordu ve yırtık pırtık bir haldeydi. Fırça kuyruklu kuskusun ve vombatin tüyleri yumru yumru olmuş, birbirine girmiş, toz ve kirle kaplanmıştı. Diğer hayvanlar tezahürat yapmadılar. Bunun yerine, büyük bir sessizlik içinde arkadaşlarını bakakaldılar.

Varan, vombat, yılan ve fırça kuyruklu kuskus, sakız ağacının gölgesi altındaki yerlerini aldıklarında, vombat soramadan edemedi. “Ne oldu size? Çok kötü görünüyorsunuz!”

“Çünkü ölüydük,” dedi vombat.

“Bir daha denemek istediğimi sanmıyorum,” dedi fırça kuyruklu kuskus.

“O kadar da kötü değildi,” diye karşılık verdi varan. “Yiyecek bir şeyler var mı? Açlıktan ölüyorum.”

“Siz hiç de ölmüş falan değildiniz,” dedi kartal.

“Ne?” diye bağırdı fırça kuyruklu kuskus. “Ne gözlerimiz gördü ne de kulaklarımızı duydu. Tüm kışı hiç hareket etmeden ve konuşmadan geçirdik. Eğer bu ölüm değilse, nedir?”

“Ama bedenlerinizi değiştirmemişsiniz.”

“Sadece, yılan, derisinin yarısını üstünden atmış ama bu yeterli değil,” dedi karga. “Siz ölmediniz.”

“Ama başka bir diyara gittik,” dedi varan.

“Tam olarak ne yaptığınızı açıklar mısınız?” diye talep etti karga.

“Küçük bir deliğin içine girip saklandım,” diye açıkladı yılan. “Böylece, huzurlu ve sessizce ölebilecektim.”

“Ben de güzel ve ılık oyuğumun içine saklandım,” dedi vombat. “Eğer öleceksem, hiç olmazsa biraz rahat edeyim dedim.”

Varan, iki arka ayağının üzerinde yükseldi ve “İçinde ölebileceğim bir delik kazdım,” dedi. “Delik kazmaya bayılırım. Ama ben gerçekten öldüm, bundan eminim.”

“Ya sen fırça kuyruklu kuskus?” diye sordu karga.

“Otlardan ve yapraklardan konforlu küçük bir yuva yaptım,” diye cevapladı fırça kuyruklu kuskus.

“Ve uykuya daldın,” dedi karga. “Hepiniz uykuya dalmışsınız, ölmemişsiniz.”

“Ama bir yerlerden başlamak gerekir, öyle değil mi?” dedi varan. “Öyle hemen ölünmez ki! Alıştırma alıştıra ölürüz diye düşündük.”

“Ama kakadu bunu hemen yaptı,” dedi bandikut.
“Ağacın tepesinden düştü ve güm! Oracıkta ölüverdi.
Sizin gibi oyalanmadı.”

“Belki önceden, kimseye çaktırmadan pratik
etmiştir,” dedi varan. “Bunu bilemeyiz ki.”

“Uyumak, ölümle aynı şey değildir,” dedi karga.
“Uzaktan yakından bir alakası yok. Varan, vombat,
yılan ve fırça kuyruklu kuskus... Çabalarınız
için çok teşekkürler ama bize ölümle ilgili olarak
anlatabileceğiniz hiçbir şeyiniz yok.”

“Yine de kışı geçirmek için harika bir yöntemdi,”
dedi vombat.

“Çok haklısın,” dedi varan. “Önceden kışlardan
nefret ederdim ama şimdi çok seviyorum.”

O günden beri, vombatlar, varanlar, yılanlar
ve fırça kuyruklu kuskus kış aylarını uyuyarak
geçirmektedir.

“Ama hâlâ ölüm hakkında bir şey öğrenemedik,”
dedi kartal. “Bunu nasıl öğreneceğiz?”

Kimsenin hiçbir fikri yoktu.

“Kakadu bunu nasıl başardı?” diye sordu valabi.
“Ölümün ne olduğunu sadece o biliyor. Nasıl
yaptığını gören var mı?”

“Söyledik zaten,” dedi kakadulardan biri.
“Ağaçtan düştü.”

“Ama bu yeterli değil! Hepimiz ağaçtan düşüyoruz ama ölmüyoruz. Farklı bir şey yapmış olmalı ama ne?”

Hayvanlar, başlarını iki yana salladı. Kimsenin bir fikri yoktu.

“Hadi ama kakadular,” dedi koala. “En azından, sizin biliyor olmanız gerek. Bu nasıl yapılıyor?”

Ama kakadu, kanat çırpıp ciyak ciyak öttüler bağırdılar. “Bize bakma!”

“Bilmiyoruz!”

“Onun ölümüyle bizim hiçbir ilgilimiz yok!”

Sakız ağacından küçük bir ses konuştu.

“Biz de deneyelim!”

Kartal, ağaca yakından baktı ve konuşan şeyin tırtıl olduğunu gördü. Arkasında da yüzlercesi vardı. Ağacın gövdesinde, yapraklarında, dallarında ve yerdeki otlarda da yüzlerce minik kurtçuk ve böcek dolaşüyor, “Biz yaparız! Biz deneyelim!” diye bağıyorlardı.

Hayvanların hepsi gülmeye başladı; çünkü kurtçuklar ve böcekler çok ufak ve çirkindi. Eğer vombat, varan, yılan ve fırça kuyruklu kuskus bile ölümün gizemini çözemediyse, onlar nasıl çözebileceklerini düşünüyorlardı? Yerde sürünen, zavallı, minik yaratıklardı sonuçta.

“Gülmeyin, nasıl ölüneceğini biliyoruz!” diye ciyakladı tırtıl. Ama hayvanlar daha da yüksek sesle gülmeye başladı. Küçücük çirkin bir tırtıl, zor bir işi başarmak bir kenara dursun, hiçbir konuda becerikli olamazdı.

Kartal onlara acıdı ve “Kimseye küçük ve çok ayaklı olduğu için gülmeye hakkınız yok,” dedi. “Bırakalım denesinler.”

Kartal, kurtçuk ve böceklere döndü. “Elinizden gelenin en iyisini yapın. Önümüzdeki ilkbahar tekrar burada toplanır ve ne keşfettiğinizi görürüz.”

Üçüncü Bölüm Değişimler

Hayvanlar tüm yazı, geri döndüklerinde kurtçuklar ve böceklerin ne kadar komik görüneceklerini düşünerek ve bu konuda şakalar yaparak geçirdiler. Ne kadar çirkin gördükleri, nasıl ölmeye çalıştıkları ama uyumayı bile başaramadıkları hakkında şarkılar yazdılar.

“Bana bakın, ben ölü bir tırtılım,” dedi kookaburra* ve gürültülü horlama sesleri çıkardı. Tüm hayvanlar mideleri kasılıncaya dek kahkahalarla güldü.

* Avustralya ve Yeni Zelanda'ya özgü ötücü bir kuş.

Kurtçuklar ve böcekler bu curcunaya her gün katlanmak zorunda kaldılar.

Yaz mevsimi bittiğinde, tüm hayvanlar nehri terk ettiler. “Bir sonraki ilkbahara görüşürüz,” dediler birbirlerine ayrılmadan önce. “Ama tırtılları göremeyiz, çünkü ölü olacaklar!” Gürültülü kahkahalar tekrar yükseldi.

Kurtçuklar ve böcekler ne mi yaptı? Suda yaşayan böcekler kendilerini son derece ince ağaç kabuklarına sarıp nehrin içine atladılar. Karada yaşayan böceklerin bazıları ağaç kabuklarının ardına gizlenirken, bazıları da kendilerini toprağın altına gömdüler. Hepsi kendisini bu diyardan alıp başka bir diyara götürdü.

Kış mevsimi bitti ama kurtçuklar ve böcekler gizlendikleri yerlerden çıkmadılar.

Yıldızlar gökyüzünde tekrar hareket etti. İlkbahar tekrar geri geldi. Ve hayvanlar yine aynı yerde, nehrin yanında toplandılar. Ama kurtçuklar ve böceklerden bir eser yoktu.

“Öldüler, tabii,” dedi hayvanlar, kahkahalara boğularak.

O gece, kamp ateşinin etrafında oturdular. Birden, alevlerin ışığı içine, kanatları her türlü renkle ışıldayan bir sürü helikopter böceği uçtu ve “Elçi olarak geldik!” dedi. “Yarın, kuzenlerimiz yeni bedenleriyle ölümden dönecekler!”

Hayvanlar kamp ateşinin etrafında dedikodu yapmaya başladı. Uyuyamayacak kadar heyecanlıydılar. Bitkiler bile haberi almış, heyecandan çiçek açmışlardı. Akasya ağacı yığınla parlak sarı çiçek açarken, *waratah* çiçeği de parlak kırmızılarla patlamıştı. Bitkiler tarihte ilk kez çiçek açıyordu. O kadar taze ve canlıydılar ki, hayvanlara ne kadar güzel göründüklerini kimse tahmin edemez.

Güneş doğduğunda, helikopter böcekleri parlak kanatlarıyla tekrar belirdiler. Arkalarında, hayvanların daha önce hiç görmediği bir şey vardı. Yüzlerce sarı kelebek, havada dans ederek ve kanat çırparak hızla yaklaşıyordu.

Hayvanlar, ağızları bir karış açık halde ayağa kalktılar.

Sarı kelebekleri, yine yüzlerce kırmızı kelebek takip etti. Havada uçuşan kıvılcımları andırıyorlardı.

Sonra, gökyüzü ve okyanuslar kadar mavi kelebekler çıkageldiler.

Ardından, yeşil, yeşim ve ördekbaşı yeşil olanları. Onların ardından da, her türlü renkten daha fazla kelebek geldi.

Hayvanlar, hayatlarında ilk kez kelebek görüyorlardı. Bu narin yaratıkların renkleri ve havada yaptıkları dans karşısında hayretlerle bağırdılar.

Kuşlar o kadar şaşırmıştı ki, cıvıdamaya başladı. Bu, kuşların tarihteki ilk cıvıdayışydı.

Ah, o Düşzamanı sabahı... Her yer, daha önce hiç olmadığı gibi sarı ve kırmızı çiçeklerle kaplanmıştı. Hava, daha önce hiç olmadığı gibi kuş cıvıltılarıyla dolmuştu. Ve binlerce kelebek, daha önce hiç olmadığı gibi havada dans etmişti.

Hiçbir sabah -ne daha önce ne de o günden beri- Düşzamanı sabahının güzelliğine ve harikalığına sahip olamadı.

Mavi, kırmızı, yeşil ve sarı kelekler kargaların, kartalların ve diğer hayvanların üzerinde kanat çırpıp, "Bedenlerimizi bu diyarda bıraktık," dediler. "Ama ruhlarımız başka bir diyara gitti ve şimdi yeni bedenlerimizle buradayız. Ölümü yaşamış sayılır mıyız?"

“Tam olarak değil, ufaklıklar,” dedi kartal. “Ama bize ölümün nasıl bir şey olduğunu gösterdiniz. Bir biçimden, başka bir biçime büründünüz. Ve bunun için, size her zaman hürmet edeceğiz.”

* * *

Eğer bu öyküyle ilgili kuşkularınız varsa etrafınıza bir bakın. Her yıl sinekler, fırça kuyruklu kuskuslar, vombatlar ve varanlar kış uykusuna yatarlar, tıpkı Düşzamanı kışında yaptıkları gibi.

Ve her kış mevsiminde, küçük kurtçuklar kendilerini ağaç kabuklarına sarıp toprağa gömerler. Ve her ilkbahar, çiçeklerin üzerinde ve

kuş civıltılarının içinde uçuşan kelebeklere dönüşürler. Bunu, ilk ölümlerine borçludurlar.

Ölüm, başka bir mevsimin gelişi gibidir; bir son değil, yeni bir başlangıçtır.

MARTI YAYINCILIK

Martı Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti. Maltepe Mh. Davutpaşa Cd.
Yılanlı Ayazma Sk. No: 8 Zeytinburnu/İstanbul
Tel: 0 212 483 27 37 - 483 43 13 Faks: 0 212 483 27 38
www.martiyayinlari.com info@martiyayinlari.com

Yer Altı Dünyasının Masalları

1. Baskı: Ekim 2016

ISBN: 978-605-348-818-7

Yayınevi Sertifika No: 12330

Copyright©SUSAN RICE

Resimler©DANIEL KRALL-BEDE ROGERSON-CHRIS COADY-CHRIS VINE

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Oxford University Press aracılığıyla

Martı Yayın Dağ. San. Tic. Ltd. Şti.ne aittir.

Yayınevinden izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz,
hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Orijinal Adı: Tales of the Underworld

Yayın Yönetmeni: Şahin Güç

Çeviren: Semih Koç

Editör: Gamze Tuncel Demir

Resimleyen: Daniel Krall, Bede Rogerson,

Chris Coady, Chris Vine

Redaksiyon: Zerrin Özalp Öztarhan

Pedagojik Danışman: Ayşen Oy

Kapak Tasarımı: Bede Rogerson

Uygulama: Filiz Odabaş

Baskı

Ezgi Mat. Teks. Pors. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.

Matbaa Sertifika No: 12142

Sanayi Cad. Altay Sok. No: 14

Çobançeşme-Yenibosna/İstanbul

Tel: 0 212 452 23 02

2. Orpheus, Eurydike'ye çok erken baktı. Eurydike,
güneşin ışığı altına henüz adım atmamıştı ve bu
yüzden Yer Altı Dünyası'na geri çekildi.
3. Ölümlü ne olduğu hakkında ufak da olsa bir fikir
sahibi oldular; çünkü kelebekler önce birer tırtıl